

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Katja Podjed
Vloga študentskega dela v povezavi z družbeno ranljivostjo
študentov

Diplomsko delo

Ljubljana, 2022

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Katja Podjed

Vloga študentskega dela v povezavi z družbeno ranljivostjo
študentov

Diplomsko delo

Mentorica: izr. prof. dr. Jelka Zorn

Ljubljana, 2022

PODATKI O DIPLOMSKEM DELU

Ime in Priimek: Katja Podjed

Naslov: Vloga študentskega dela v povezavi z družbeno ranljivostjo študentov

Mentorica: izr. prof. dr. Jelka Zorn

Kraj: Ljubljana

Leto: 2022

Število strani: 72

Število prilog: 3

Število tabel: 4

POVZETEK

V diplomskem delu raziskujem vlogo študentskega dela v povezavi z družbeno ranljivostjo študentov in študentk. Raziskati želim, katere prednosti in slabosti opažajo študenti in študentke, ki obiskujejo različne visokošolske zavode pri opravljanju študentskega dela in kakšne so njihove izkušnje. Zanima me vloga, ki jo ima študentsko delo v povezavi s področji kot so izobraževanje, zaposlovanje, finančna stabilnost, duševno zdravje in osamosvajanje, v katerih so mladi lahko prepoznani kot družbeno ranljiva skupina.

V teoretičnem delu so najprej opredeljene značilnosti obdobja mladostništva v katerega spadajo študenti in študentke in predstavljene razvojne naloge mladostnikov. Sledi jim poglavje o družbenih izzivih, s katerimi se v sodobnem svetu soočajo mladi in področja družbene ranljivosti mladih. Na koncu teoretičnega dela, so opisane značilnosti študentskega dela v Sloveniji, njegova zakonska podlaga in študentsko delo v času epidemije Covid-19.

V empiričnem delu so predstavljeni rezultati kvalitativne raziskave, ki kažejo, da študenti in študentke študij in sočasno opravljanje študentskega dela povezujejo z preobremenjenostjo, kar se lahko kaže v pomanjkanju motivacije, povečanem doživljanju stresa ter izčrpanosti. Izpostavljeni so izzivi na področju zaposlitvenih možnosti, kot je dejstvo, da večina študentov ne opravlja študentskega dela v smeri, ki jo študirajo, saj so možnosti dokaj omejene. Predstavljeni so finančni viri in stroški študentov, izpostavljeno je doživljanje stresa in načini spopadanja z njim. Sledijo načini prilagajanja mladih v obdobju epidemije Covid-19 in vloga študentskega dela, ki ga ima na osamosvajanje študentov.

Ključne besede: študenti, študentsko delo, izzivi, družbena ranljivost študentov

GRADUATION THESIS INFORMATION

Title of the Graduation Thesis: The role of student work in relation to the social vulnerability of students

Key words: students, student work, challenges, social vulnerability of students

ABSTRACT

In my graduation thesis I discuss the role of student work related to the social vulnerability of students. I research the advantages and disadvantages that students are experiencing while performing student work. I am interested in the role that student work has in relation to areas such as education, employment, financial stability, mental health and independence of students in which they can be identified as a socially vulnerable group.

In the theoretical part I define the characteristics of the adolescence to which students belong to. Further on I present the developmental tasks of adolescents. They are followed by a chapter on the social challenges facing young people in the modern world and areas of social vulnerability of young people. Then I define the characteristics of student work in Slovenia and present its legal basis. At the end of the theoretical part, I describe students work during the Covid-19 epidemic.

The results of a qualitative research show that students associate study and simultaneous student work as overwhelming, which can be reflected in a lack of motivation, increased experience of stress and exhaustion. Challenges in the field of employment opportunities are highlighted, such as the fact that most students do not perform student work in the direction they study, as opportunities are quite limited. The financial resources of students are presented and experiences of coping with stress are highlighted. Further on ways of students adapting during the Covid-19 epidemic are described. The research is concluded by opinions of the students on their independence due to working in a student job.

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici izr. prof. dr. Jelki Zorn za odzivnost in podporo pri nastajanju diplomskega dela.

Hvala vsem študentom in študentkam, ki so si vzeli čas in bili pripravljeni sodelovati v intervjujih.

Posebna zahvala tudi mojim najbližjim, ki so me spodbujali in verjeli vame.

Kazalo vsebine

1.	PREGLED TEORETIČNE PROBLEMATIKE	1
1.1	Opredelitev mladostništva	1
1.1.1	Vrste mladostništva	2
1.1.2	Opredelitev pojma študent/študentka.....	3
1.1.3	Razvojne naloge mladostnikov.....	3
1.2	Družbeni izzivi mladih v sodobnem svetu.....	4
1.2.1.	Vpliv globalizacije na mladostnike	4
1.2.2	Prehodi znotraj obdobja mladostništva	5
1.2.3	Področja družbene ranljivosti mladih.....	5
1.2.3.1	Zaposlitev mladih - vir socialne vključenosti ali izključenosti.....	6
1.3	Študentsko delo v Sloveniji.....	7
1.3.1	Zakonska opredelitev študentskega dela	7
1.3.2	Značilnosti študentskega dela.....	8
1.3.3	Študentsko delo v času epidemije Covid-19	9
2.	FORMULACIJA PROBLEMA	11
2.1	Raziskovalna vprašanja.....	12
3.	METODOLOGIJA.....	13
3.1	Vrsta raziskave	13
3.2	Merski instrument in viri podatkov.....	13
3.3	Populacija in vzorec.....	13
3.4	Zbiranje podatkov.....	15
3.5	Analiza podatkov.....	15
4.	REZULTATI.....	18
4.1	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom.....	18
4.1.1	Vrsta izziva.....	18
4.1.2.	Soočanje z izzivi.....	18
4.1.3	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija.....	19
4.2.	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov.....	19
4.2.1	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela.....	19
4.2.2	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri.....	20
4.2.3	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka.....	20
4.3	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov.....	21
4.3.1	Pridobljene kompetence.....	21
4.3.2.	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev.....	22

4.3.3	Zmanjševanje možnosti za redno zaposlitev.....	22
4.4	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov.....	23
4.4.1	Obvladovanje stresa.....	23
4.4.2.	Razlogi za doživljanje stresnih situacij.....	23
4.4.3	Splošno počutje.....	24
4.5	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov.....	25
4.5.1	Zaposlitev.....	25
4.5.2	Doživljanje samega sebe.....	25
4.5.3	Finance.....	25
5.	RAZPRAVA.....	27
6.	SKLEPI.....	33
7.	PREDLOGI.....	35
8.	UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI.....	36
9.	PRILOGE.....	40
9.1	PRILOGA A: Smernice za intervju.....	40
9.2	PRILOGA B: Odprto kodiranje.....	42
9.3.	PRILOGA C: Osno kodiranje.....	69

Kazalo tabel

Tabela 1: Demografske značilnosti sodelujočih.....	14
Tabela 2: Primer določevanja enot kodiranja.....	16
Tabela 3: primer odprtega kodiranja.....	16
Tabela 4: Primer osnega kodiranja.....	17

1. PREGLED TEORETIČNE PROBLEMATIKE

1.1 Opredelitev mladostništva

Ule (2008, str. 126) mladostništvo obravnava kot prehodno obdobje k odraslosti, ki se v sodobnih družbah deli v več obdobj:

- klasična mladost (14-18 let); kjer imajo mladi v večini status srednješolcev, dijakov, vajencev;
- podaljšana mladost (19-24 let); obdobje visokošolskega ali univerzitetnega študija;
- predodraslo obdobje (15-29 let); obdobje prehoda v ekonomsko in socialno neodvisnost: v zaposlitev, kariero in lastno družino.

Zupančič, (2004, str. 511-512) opisuje mladostništvo ali s tujko adolescenca, kar pomeni dozorevati, kot razvojno obdobje med koncem otroštva in začetkom zgodnje odraslosti. Zgornja meja mladostništva je težje določljiva, saj se zanj uporablja več meril:

- pravno legalno: V Sloveniji 18 let,
- sociološko: zaključek obdobja, v katerem ima posameznik neopredeljeno vlogo,
- ekonomsko: ekonomska neodvisnost od primarne družine,
- psihološko: razrešitev razvojnih nalog mladostništva, doseganje čustvene, socialne in moralne zrelosti.

Ugotavlja se, da se z razvojem družbe meje mladostništva pomikajo vse bolj navzgor, saj posamezniki kasneje v življenju dosegajo zgoraj navedena merila.

Pri zgornji opredelitvi meje mladostništva je smiselno upoštevati subjektivna merila mladostnikov samih, ki sprejemajo odgovornost za posledice lastnih dejanj, samostojno odločanje glede osebnih zadev, prepričanj in vrednot, doseganje ekonomske neodvisnosti od staršev in življenje v lastnem gospodinjstvu (Zupančič, 2004, str. 513).

1.1.1 Vrste mladostništva

Po Ule in Kuhar (2003, v Hauptman in Komotar, 2010, str. 38) v današnjem času obstaja več vrst mladostništva:

1. klasična mladost (šolajoča se mladina do dvajsetega leta)
2. skrajšana mladost (zaposleni mladi)
3. vsiljena mladost (nezaposleni mladi)
4. podaljšana mladost – postadolescenca (študenti)
5. Mlajša odraslost – (mladi odrasli).

Klasična mladost je vključevala šolajoče se mladostnike od 15.-19. leta starosti. Za to obdobje mladosti je bilo značilno, da so vsi mladostniki istočasno dosegli prehod v odraslost. Na prehodu v 20. stoletje pa se je zgodila sprememba, na katero je bistveno vplivalo izobraževanja mladih, ki se je pričelo podaljševati v 20. leta starosti, kar je pomenilo, da po zaključku adolescence, mladi še ne vstopajo v svet odraslosti.

Skrajšana mladost (zaposleni mladi) se nanaša na mlade delavce in kmete. Opredeljeni so kot ekonomsko neodvisni, kar jih umešča v razvojno obdobje odraslosti, vseeno pa so lahko obravnavani kot manj usposobljeni in izkušeni

Vsiljena mladost (nezaposleni mladi) se nanaša na nezaposlene mlade, ki nimajo ekonomske in sociokulturne samostojnosti. Izogibajo se samostojnosti, ekonomski in sociokulturni neodvisnosti ter tako odlagajo prehod v obdobje odraslosti.

Podaljšana mladost ali postadolescenca nastopi po zaključku klasične mladosti, torej po 20. letu starosti. V to vrsto mladostništva spadajo študentje. Za to obdobje je značilno podaljšano šolanje in s tem odmikanje vstopa v poklic. Posamezniki v tem obdobju raziskujejo svoje socialne vloge, predstave o sebi ter o družbi.

Mlajša odraslost opredeljuje mlade med 25. in 29. letom, ki se še iščejo v svojem zunanjem svetu. V tem obdobju je zmožnost pridobivanja in uporabe znanja največja. Tako imenovana »nova doba« mladih se je pojavila v zadnjih desetletjih zaradi oteženih vstopov na trg dela, udobja življenja pri starših, nezaposlenosti ali podaljšanega šolanja.

1.1.2 Opredelitev pojma študent/šudentka

V mojem diplomskem delu ciljno populacijo predstavljajo študenti in študentke. Študentska organizacija Slovenije (b.d.a) opredeljuje pojem študenta/šudentko kot osebo, ki se vpiše na visokošolski zavod na podlagi razpisa za vpis in se izobražuje po dodiplomskem ali podiplomskem študijskem programu. Ureja ga Zakon o visokem šolstvu, posamezne pravice študentov so podrobno urejene v drugih zakonih. Status študenta se izkazuje s študentsko izkaznico. Pravice, kot so ponavljanje letnika, izobraževanje na več študijskih programih, sprememba študijskega programa in dolžnosti študenta so opredeljene v Statutu Univerze v Ljubljani.

Status študenta oziroma študentke preneha, kadar oseba zaključi študijski program prve, druge ali tretje stopnje izobraževanja, če študent ne zaključi študija v 12 mesecih po zaključku zadnjega semestra na prvi, drugi ali tretji stopnji študijskega programa, če se oseba izpiše, je izključena ali se ne vpiše v naslednji letnik (ZVis, 2012).

1.1.3 Razvojne naloge mladostnikov

Gavazzi, Anderson in Sabatelli (1993, v Zupančič, 2004, str. 521) menijo, da razvojne naloge opredeljujejo načini vedenja, stališča in znanja, ki naj bi jih mladostnik usvojil v obdobju mladostništva, in tako doživel socialno odobravanje, osebno zadovoljstvo in pripravo za uspešno nadaljevanje v naslednjem razvojnem obdobju.

Liberska in Malina (1995, str. 53-54) v prispevku *Developmental tasks of early adulthood in the light of psychology of human development*, obravnavata teorije strokovnjakov, kot so Havighurst Robert, Levinson Daniel, Erikson Erik, ki temeljijo na razvojnih nalogah mladostnikov. V nadaljevanju so predstavljene štiri sfere, znotraj katerih so navedene razvojne naloge mladih odraslih:

- Profesionalna sfera: izbira poklica, poklicni razvoj, poklicna tveganja, osebna percepcija vloge zaposlenega, zaposlitvena prihodnost.
- Intimna sfera: strategije reševanja problemov znotraj razmerja, spolno življenje, zadovoljstvo z razmerjem, spoznavanje partnerja, partnersko življenje.
- Socialna sfera: socialne aktivnosti, ohranjanje in spoznavanje novih prijateljev, realizacija socialnega življenja, odnosi.

- Z zdravjem povezana sfera: aktivnosti za boljše zdravje, zavedanje zdravju škodljivih faktorjev, odnos do smrti.

Horvat in L. Magajna (1987, v Zupančič, 2004, str. 521) podobno prikazujeta sedem razvojnih nalog, ki naj bi jih mladostnik razvil skozi mladostništvo:

1. Ustvariti nove in zrelejše odnose z vrstniki,
2. Oblikovati spolno vlogo in spolno identiteto,
3. Sprejeti in učinkovito uporabljati svoje telo,
4. Oblikovati čustveno neodvisnost od staršev in drugih odraslih,
5. Oblikovati odnos do dela in pripraviti se na poklicno udejstvovanje,
6. Oblikovati lasten sistem vrednot in etičnih načel,
7. Oblikovati željo in sposobnost opravljanja družbeno odgovorne dejavnosti.

Skupne ugotovitve izmed zgoraj navedenih razvojnih nalog mladostnikov stremijo k enemu cilju, torej da bi se posameznik razvil v odraslega.

Conger (1991, v Zupančič, 2004, str. 523) izpostavlja, da je pomembno, da se posameznik osamosvoji od primarne družine, oblikuje odnose s sovrstniki, se pripravi na zaposlitev, se spoprijema z nalogami, kar mu omogoča prilagajanje v raznolikem in hitro se spreminjajočem okolju.

1.2 Družbeni izzivi mladih v sodobnem svetu

1.2.1. Vpliv globalizacije na mladostnike

Globalizacija v Sloveniji vpliva na mlade ljudi skozi temeljne institucije, od katerih so odvisni v vsakdanjem življenju, skozi družinsko/zasebno okolje, šolo in prosti čas. Sodobni kapitalizem od mladih zahteva sposobnosti hitrega prilagajanja spremenljivim razmeram, a ne učinkuje na vsakega mladega človeka enako. Mladi se med seboj razlikujejo glede na pripadnost družbenim razredom in posledično v številu priložnosti, virih in podpori, ki so jim na voljo (Rener, 2007, str. 43).

Že Beck (1992, V Rener, 2007, 43-44) ugotavlja, da so družbena ranljivost in življenjska tveganja prenehali biti lastnost le manjšinskega dela ljudi, ampak so postala večinsko kulturno socialno okolje sodobnih mladostnikov in mladostnic. Tako kot se je kulturno socialno okolje spremenilo na globalni ravni, se je spremenilo tudi na družinski ravni.

Tesno je povezano s podaljševanjem šolanja mladih, kar pomeni, da se je podaljšalo obdobje odvisnosti mladih od izvornih družin.

Pojavlja se tudi problem »nove individualizacije«, kjer se mladi razvijajo v množico individuov, ki se borijo vsak zase in pozabljajo na kolektivno razmišljanje. Predvsem v zadnjih desetletjih se pri preučevanju mladih opazajo spremembe na področju izobraževanja, osamosvajanja in zaposlovanja. Mladi pretežen del svoje mladosti preživijo v izobraževalnih ustanovah. Stabilne prehode v odraslost, so nadomestili nepredvidljivi prehodi (Furlog, 2009, str. 2).

1.2.2 Prehodi znotraj obdobja mladostništva

Kuhar (2009, v Grbec, Mesojedec, Milenković Kikelj, Mrak Merhar in Pucelj Luka, 2014, str. 17) trdi, da se posledice spreminjajoče se družbe, kažejo skozi pojav »jojoizacije« kjer se prepletajo statusi in vloge posameznikov, ki jih le ti opravljajo sočasno. Prehodi niso vedno zaporedni, ampak tudi vzporedni, kar privede do nejasnih prehodov med obdobjem mladostništva in odraslosti. Ključna posledica pojava pa je težje in daljše doseganje avtonomije mladih.

Walther in Schlathoof (2001, v Ule in Kuhar, 2003, str. 41) pravita, da obstajajo tudi reverzibilni prehodi, ki se kažejo v dejanjih mladostnikov, ki zapustijo dom staršev in se nato vrnejo nazaj, zapustijo šolo in se ponovno vključijo vanjo čez nekaj mesecev, najdejo si delo, ki ga lahko vsak trenutek izgubijo, živijo v negotovi partnerski zvezi, spreminjajo svoje poklicne želje zaradi osebnih ali se zgolj prilagajajo razmeram na trgu in izbirajo različne življenjske stile, kjer se prilagajajo drugim v želji, da bi zadostili svojo potrebo po izstopanju.

V današnji družbi obstaja več prehodov znotraj obdobja mladostništva. Postajajo večdimenzionalni, bolj tvegani in negotovi. Mladost je postala progresivni pojav, ki se spreminja s spreminjanjem družbe. Vključuje oblikovanje identitete, pridobitev priznanega statusa, avtonomijo, ustvarjanje družine in finančno neodvisnost, ki je povezana z zaposlitvijo. (Kuhar in Ule, 2003, str. 49).

1.2.3 Področja družbene ranljivosti mladih

Mladi v starosti od 15 do 29 let se soočajo z večjimi mejniki, kot so vstop v srednjo šolo, v terciarno izobraževanje, vstop na trg dela, odselitev od staršev, vstop v partnersko zvezo in prvo starševstvo. Zaznamujejo jih pomembne odločitve in spremembe, zato je pomembno razumeti širše okoliščine, ki vplivajo nanje (Mladinski svet Slovenije, (2021).

Ule (2002, str. 227) navaja, da se življenjske razmere mladih vse bolj spreminjajo. Postajajo težko pregledne in obvladljive. Na eni strani se od mladih pričakuje visoka storilnost in samonadzor, predvsem na področju izobraževanja. Na drugi strani pa mladinska kultura in porabništvo od njih zahtevata emocije in hedonizem. Tako je na mladih samih, da vzporedno razvijajo več biografij. Ta razpetost se lahko kaže v razvoju identitete, saj morajo sami povezovati več področij. Skozi čas mladostništva se posamezniki lahko spopadajo s psihosocialno krizo iskanja identitete. Lahko se počutijo zmedene, oblikuje se njihova spolna identiteta, ob enem pa doživljajo tudi pritiske s strani družinskih članov in vrstnikov. Sprašujejo, kdo so, kakšni bodo postali, soočajo se z dvomi in različnimi pričakovanji do sebe (The Psychology Notes HQ, 2019).

V obdobju mladostništva posamezniki različno hitro dosegajo in razvijajo naloge, omenjene v poglavju o razvojnih nalogah mladostnikov. Mladinski svet Slovenije (2021) je sprejel Mnenjski dokument o duševnem zdravju mladih, v katerem so naslovili proces osamosvajanja mladih. Pomemben dejavnik, ki vpliva na proces osamosvajanja mladih, je trdno družinsko zaledje, ki mladim lahko nudi dobre materialne pogoje in ugodnejši status v družbi. Pomembno je razumeti, da vsi mladi nimajo enakih pogojev pri procesu osamosvajanja, kar vodi v neenakosti na področju šolanja, dostopa do služb, stanovanjske problematike in lahko znatno vpliva na duševno zdravje mladih. Za mlade to pomeni negotovost, saj si v času prekarnih oblik zaposlovanja in nizkih prihodkov težje zagotovijo finančno stabilnost, nakup/plačevanje svojega stanovanja in dolgoročno načrtujejo življenje.

1.2.3.1. Zaposlitev mladih - vir socialne vključenosti ali izključenosti

Pojem socialne vključenosti predstavlja enak dostop do priložnosti, virov in pravic za vse družbene posameznike in skupine. Mladim je treba omogočiti, da so v družbi lahko konkurenčni drugim in imajo odprte priložnosti za uspeh. (Grbec, Mesojedec, Milenković Kikelj, Mrak Merhar, & Pucelj Lukan, 2014, str. 3).

Zaposlitev predstavlja pomemben vir socialne vključenosti za vsakega posameznika. Omogoča mu finančno neodvisnost, samostojnost, aktivno udeležbo v družbi, osebno izpolnjevanje, identiteto, daje mu občutek pripadnosti, koristnosti in socialne participacije.

Mladi se pri iskanju in opravljanju le-te opirajo predvsem na lastne zmožnosti in kompetence, s strani staršev, partnerjev, prijateljev pa pričakujejo predvsem moralno podporo in spodbudo

pri sočasnem izobraževanju. Poraja pa se vprašanje, ali zaposlitve, kot so študentsko delo, vodijo v stabilnost zaposlitve ali pa predstavljajo le navidezno varnost in vodijo na rob družbene socialne izključenosti (Rapuš Pavel, 2010, 332-425).

1.3. Študentsko delo v Sloveniji

1.3.1 Zakonska opredelitev študentskega dela

Začasno in občasno delo študentov je v Sloveniji zakonsko utemeljeno z namenom pridobivanja delovnih izkušenj in dodatnega zaslužka v času izobraževanja. Delodajalcem pa tovrstno delo nudi potencialni delovni kader in fleksibilno delovno silo. Poudarja se, da gre za dela, ki jih študentje opravljajo le za kratek čas, od časa do časa (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2022).

Začasno in občasno delo dijakov in študentov lahko opravljajo:

- osebe s statusom dijaka v Republiki Sloveniji, ki so že dopolnile **15 let**,
- osebe s statusom študenta v Republiki Sloveniji,
- osebe s statusom udeleženca izobraževanja odraslih, ki so mlajše od 26 let in se izobražujejo po javno veljavnih programih osnovnega, poklicnega, srednjega in višjega strokovnega izobraževanja.

Študenti ali dijaki lahko občasna ali začasna dela opravljajo, če niso zaposleni ali vpisani v evidenco brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje. Pri delodajalcu se lahko študentsko delo **opravlja samo na podlagi napotnice**, ki jo je izdal posrednik s koncesijo za opravljanje dejavnosti posredovanja začasnega in občasnega dela dijakov in študentov (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2022).

Zakoni, ki pravno opredeljujejo študentsko delo v Sloveniji so:

Zakon o delovnih razmerjih, ki med drugimi opredeljuje starostno mejo pri delu otrok, mlajših od 15 let dijakov in študentov (Zakon o delovnih razmerjih, 2013).

Zakon o urejanju trga dela ureja evidence dijakov in študentov, ki opravljajo občasno in začasno delo študentov in dijakov (Zakon o urejanju trga dela, 2010).

Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti opredeljuje, da lahko le s koncesijo pooblaščen delodajalec posreduje občasno in začasno delo dijakom in študentom.

Opređeljeno je tudi, kdo lahko opravlja tovrstna dela, pod katerimi pogoji in s kakšnimi pooblastili (Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, 2006).

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ureja sistem zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, zdravstveno varstvo v zvezi z delom in delovnim okoljem (Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, 2006).

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, 154. člen ureja sistem obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter sistem obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Prispevke mora kriti organizacija, ki nudi začasno in občasno delo študentom in dijakom (Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, 2012).

Zakon o dohodnini ureja obveznost plačila dohodnine. Opređeljuje posebne olajšave za študente do 26. leta, ki opravljajo študentsko delo (Zakon o dohodnini, 2006).

Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno opredeljuje delo na črno in v nasprotju s predpisi za delodajalce (Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, 2014).

Zakon za uravnoteženje javnih financ opredeljuje minimalno urno postavko plačila za občasna in začasna dela ter določa koncesijsko dajatev od prejemkov izplačanim študentom in dijakom (Zakon za uravnoteženje javnih financ, 2012).

1.3.2 Značilnosti študentskega dela

Študentsko delo v Sloveniji omogoča kritje stroškov in finančno samopomoč študentom. Prispeva k osamosvojitvi mladih in finančno razbremenjuje njihove starše. Ob tem pa študentom omogoča neformalno izobrazbo in delovne izkušnje. Pomen študentskega dela se kaže tudi v dostopnosti visokega šolstva v Sloveniji, ki se odraža v socialni in razvojni politiki države. Študentsko delo nudi finančno podporo ob študiju, ki jo mnogo mladih potrebuje zaradi nezadostne in neustrezne štipendijske politike. (Cvikl, 2010).

Špruk (2013, str. 13) navaja, da mladi svoje prve delovne izkušnje na trgu dela pridobivajo z opravljanjem študentskega dela. V zadnjih letih je študentsko delo pričelo izrivati redne zaposlitve mladih, predvsem zaradi vse večjega obsega in prekarne narave študentskega dela.

Trdi, da je možnost opravljanja študentskega dela tudi eden izmed razlogov, zakaj mladi podaljšujejo svoje izobraževanje, saj jim omogoča finančno stabilnost.

Delodajalci se zaradi nižjih stroškov dela in fleksibilnosti raje kakor za redno zaposlitev mladih, odločijo za zaposlitev študenta. V povezavi s tem pojavom se med mladimi pojavljajo namišljeni vpisi, namerno podaljševanje študija in delo na črno.

Prvotni namen študentskega dela je občasno in začasno opravljanje dela, novejša raziskava kažejo, da študentsko delo pripomore k razvijanju t. i. mehkih veščin. Po drugi strani pa nekaterim študentom študentsko delo predstavlja redno in stalno delo (Franca, 2019, str. 300).

Nekatere izmed fleksibilnih dejavnosti, ki jih opravljajo mladi, so sezonske dejavnosti, izjemni dogodki, promocije, anketiranje, kratkotrajna fizična dela itd. Značilnost študentskega dela je, da je prilagodljivo in se usklajuje s študijskimi obveznostmi študentov, le ti pa opravijo manjše število ur, ki so lahko opravljene pri različnih delodajalcih (Dekleva, Simoniti, Kampl, 2014).

Na drugi strani pa ugotovitve v zvezi s študentskim delom kažejo tudi, da nekateri študentje pogosto opravljajo dela, ki niso v povezavi z izbranim študijem, študentje lahko delajo čez celo leto na sistemiziranih delovnih mestih in opravljajo dela, za katera mnogokrat niso usposobljeni (Franca, 2019, str. 300).

1.3.3 Študentsko delo v času epidemije Covid-19

V preteklem obdobju je področje študentskega dela znatno zaznamovala epidemija Covid-19. Slovenija je na podlagi 7. člena zakona o nalezljivih boleznih 12. marca 2020 razglasila epidemijo z namenom izboljšanja epidemiološkega stanja in zaježitve Covid-19 v Sloveniji. S 15. junijem je bil razglašen konec epidemije, nato pa je 19. oktobra 2020 sledila ponovna razglasitev epidemije v Sloveniji, ki traja še danes (IUS-INFO, 2021).

S strani države so bili tekom zadnjih dveh let sprejeti različni ukrepi z namenom zaježitve epidemije Covid-19. Ti ukrepi so znatno vplivali na celotno družbo in na nekaterih področjih poslabšali socialni položaj, med drugimi tudi za mlade, ki vstopajo v samostojno življenje in jih spremljajo izzivi, kot so: iskanje primerne zaposlitve in stanovanja, nezmožnost osamosvojitve, revščina, težke družinske razmere, stigma zaradi pripadnosti različnim manjšinam oz. nepriviligiranim skupinam v družbi (Mladinski svet Slovenije, 2021).

Epidemija Covid-19 je tako kot ostalo prebivalstvo Slovenije, tudi študente postavila v novo situacijo. Marca 2020 je študentsko delo upadlo za kar 90 % in se nato proti koncu leta postopoma zviševalo.

Ukrepi, ki so najbolj vplivali na trg študentskega dela, so bili zapiranje trgovskih in gostinskih dejavnosti ter ostalih podjetij, omejilo se je število delavcev na delovnem mestu, izvajati se je pričelo delo od doma, redno zaposleni delavci so bili na čakanju na vrnitev na delo, zmanjšan je bil obseg dela. Veliko študentov je ostalo brez najpomembnejšega vira prihodka, kar jim je predstavljalo socialno stisko. Upad študentskega dela je bil posledica upada delodajalčevih potreb, ki jih delodajalci najprej pokrivajo s študentskim delom, ob zmanjšanju naročil ali drugih razlogih za zmanjšanje potrebe po delu, pa najprej zmanjšujejo obseg študentskega dela. Po sproščanju ukrepov v juniju 2020 so se ob odpiranju gospodarstva pričele pojavljati nove možnosti za zaposlitev in večje število prostih delovnih mest za študente (Študentska organizacija Slovenije, 2021)

Na izboljšanje na trgu študentskega dela so pokazale tudi številke. Med 15–24-letniki se je število delovno aktivnih v 3. četrtletju 2021, povečalo za kar tretjino več kot pred enim letom. Razlog za to je bilo povečanje števila oseb, ki so opravljale študentsko delo. V enem letu se je povečalo za 63 %. 4 % vseh delovno aktivnih je delalo prek študentskega servisa (Statistični urad Republike Slovenije, 2021).

2. FORMULACIJA PROBLEMA

Raziskava Euroštudent VII (Gril, Bijuklič, Autor in Prem, 2021) ugotavlja, da 86 % vseh študentov v Sloveniji, v času študija opravlja študentsko delo. Po podatkih raziskave je v Sloveniji večina študentov (39,6 %) redno plačano delo opravljal v času predavanj, 26,5 % jih je plačano delo opravljal občasno, približno tretjina pa jih med študijskim letom ni delala (33,9 %). Ugotovljeno je bilo, da študenti, ki med študijskim letom redno ali občasno delajo, študiju namenijo manj časa. S starostjo študentov pa naraščajo tudi ure, ki jih namenijo plačanemu delu. Študentsko delo za večino študentov predstavlja pomemben vir zaslužka.

Rezultati raziskave Mladi v času epidemije Covid-19 (Mladinski svet Slovenije, 2020) poročajo o različnih družbenih izzivih in neenakostih med mladimi, ki so v času epidemije postale še bolj izrazite, posledice pa so prisotne še danes. Povečale so se neenakosti v procesu šolanja, virih prihodkov, priložnostih za zaposlitev, ekonomski stabilnosti in duševnemu zdravju. (Mladinski svet Slovenije, 2021).

Menim, da je razumevanje vloge študentskega dela v življenju mladih pomembna tematika, ko govorimo o družbenih izzivih, s katerimi se ti soočajo. Predvsem zaradi količine časa, ki ga preživijo pri opravljanju le tega. Posledično pa tudi vloge študentskega dela, ki se prepleta s področji, kot so izobraževanje, zaposlovanje, finančna stabilnost, duševno zdravje, in osamosvajanje, v katerih so mladi lahko prepoznani kot družbeno ranljiva skupina. V diplomskem delu se bom osredotočila na populacijo študentov in študentk, ki spadajo v skupino mladih.

Sama že vrsto let opravljam študentsko delo kot tudi večina mojih prijateljev in znancev. Zavedam se, da je vloga študentskega dela drugačna za vsakega posameznika, saj nimajo vsi enakih izkušenj, priložnosti, želje in časa, ki ga namenijo opravljanju študentskega dela. Raziskati želim prednosti, slabosti, izkušnje ter opažanja študentov, ki obiskujejo različne visokošolske zavode, obenem pa opravljajo študentsko delo. Zanima me vpliv/vloga, ki jo ima študentsko delo v povezavi z družbeno ranljivimi področji za študente. Nadgraditi želim že znane raziskave na temo študentskega dela in pridobiti nove informacije, ki bi prispevale k razumevanju priložnosti, stisk ter neenakosti, ki jih doživljajo študenti in študentke.

2.1 Raziskovalna vprašanja

- Kako se študenti in študentke soočajo z izzivi usklajevanja študija s študentskim delom?
- Kakšno vlogo ima opravljanje študentskega dela pri finančni stabilnosti študentov in študentk?
- Kakšno vlogo ima opravljanje študentskega dela na možnosti za redno zaposlitev študentov in študentk?
- Kakšno vlogo ima študentsko delo pri duševnem zdravju študentov in študentk?
- Kakšno vlogo ima študentsko delo v procesu osamosvajanja študentov in študentk?

3. METODOLOGIJA

3.1 Vrsta raziskave

Raziskava je kvalitativna, saj sem pridobila bolj kompleksne in besedne opise mojih sogovornikov in sogovornic, s pomočjo delno standardiziranega intervjuja. Gradivo je bilo obdelano in analizirano na besedni način brez uporabe merskih postopkov. Raziskava je tudi empirična oz. izkustvena, ker sem zbirala novo in neposredno izkustveno gradivo. Prav tako je raziskava eksplorativna oziroma poizvedovalna, saj je njen namen odkriti probleme, jih formulirati, spoznati področja problematike in postaviti preverljiva raziskovalna vprašanja, pri čemer sem se omejila na manjše število primerov (Mesec, 2009).

3.2 Merski instrument in viri podatkov

V empiričnem delu raziskave sem uporabila spraševanje v obliki delno standardiziranega intervjuja kot metodo zbiranja podatkov.

Ker raziskava vsebuje kvalitativni raziskovalni pristop, sem kot merski instrument uporabila smernice za delno standardiziran intervju, ki jih predstavlja 10 vprašanj odprtega tipa. Smernice so predstavljale v naprej pripravljeno vodilo za intervju, ki sem ga na podlagi pogovora prilagajala ali postavila podvprašanja.

3.3 Populacija in vzorec

Populacijo v raziskavi sestavljajo mladi, ki imajo v študijskem letu 2021/2022 študentski status, kar pomeni, da se redno ali izredno izobražujejo na enem izmed visokošolskih zavodov v Sloveniji in obenem opravljajo študentsko delo. Populacijo predstavljajo osebe različnih spolov in starosti.

Vzorec je neslučajnostni, saj niso imele vse enote enakih možnosti, da pridejo vanj. Vzorec je tudi priložnostni, kar pomeni, da je bila raziskava izvedena na podlagi dostopnosti in poznanstev (Mesec, 2009).

Izvedla sem 8 intervjujev, 6 sodelujočih predstavljajo študentke, 2 sodelujoča sta študenta. Večino sodelujočih predstavljajo študentke zaradi večje dostopnosti študentk. Sodelujoči so stari od 21 do 26 let in obiskujejo različne visokošolske zavode. Večina jih obiskuje redni študijski program, ena izmed njih pa izredni študijski program. Sodelujoči opravljajo študentska dela, ki so si med seboj različna.

	SPOL m/ž	STAROST	ŠTUDIJ redni/izredni letnik fakulteta	ŠTUDENTSKO DELO	ŠT. UR NA TEDEN
A	ž	25	Izredni, 3. letnik, Fakulteta za uporabne študije, smer socialni menedžment	Referent v kadrovski službi	50h
B	m	21	Redni, 2.letnik, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo	Oskrba letal	35-40h
C	ž	23	Redni, absolvent, Pedagoška fakulteta, smer socialna pedagogika	Referent v klicnem centru	35h
D	m	22	Redni, 2.letnik, Biotehniška fakulteta, smer krajinska arhitektura	Promocije v strežbi in delo na recepciji	20h
E	ž	26	Redni, 1.letnik, magistrski študij, Fakulteta za socialno delo	Pomoč Uporabnikom v stanovanjski skupini in administrativna dela	40-55h
F	ž	24	Redni, absolvent, Fakulteta za socialno delo	Delo z otroki v večgeneracijskem centru	40h
G	ž	23	Redni, 4.letnik, Pedagoška fakulteta, smer razredni pouk	Animator otrok in natakar	25-30h
H	ž	25	Redni, 2.letnik, magistrski študij, Fakulteta za družbene vede	Prodaja v trgovini in slaščičarska proizvodnja	36h

Tabela 1: Demografske značilnosti sodelujočih

3.4 Zbiranje podatkov

Podatke sem pridobila z metodo spraševanja sodelujočih. Z respondenti sem izvedla delno standardizirane intervjuje, s smernicami, ki so predstavljale vodilo za intervju. Intervjuji niso bili časovno omejeni, saj sem po potrebi dodala podvprašanja v primeru, da sogovornik ali sogovornica ni v celoti odgovoril/a na vprašanje ali pa ni točno razumel/a, kaj ga/jo sprašujem. Tako sem pridobila podatke za kvalitativno analizo.

Z vsakim sogovornikom/co sem osebno, po predhodnem dogovoru o terminu, opravila individualni intervju. Intervjuji so potekali v aprilu in maju 2022. Nekateri izmed sodelujočih so se strinjali, da intervju snemam, pri drugih sem si odgovore sproti zapisovala. Vsakega sodelujočega sem predhodno prosila za dovoljenje za snemanje intervjuja ter pred začetkom intervjuvanja zagotovila anonimnost podatkov in predstavila namen raziskave. Po končani izvedbi sem intervjuje zapisala v obliki dvogovora, njihov namen pa služi izključno analizi v diplomskem delu.

3.5 Analiza podatkov

Analiza podatkov je potekala po metodi kvalitativne analize. Individualne intervjuje sem prepisala v knjižnem jeziku, slengovske besede sem ohranila. Gradivo sem nato odprto in osno kodirala.

1. **UREJANJE GRADIVA** – Intervjuje sem zapisala v obliki dvogovora ter jih označila z zaporedno črko abecede od A do H. B in D predstavljata intervjuja s študentoma moškega spola, A, C, E, F, G in H predstavljajo intervjuje s študentkami.
2. **DOLOČITEV ENOT KODIRANJA** – v vsakem intervjuju sem določila enote kodiranja v obliki besede, dela stavka ali celega stavka. S tem sem odgovore respondentov pripravila na odprto kodiranje. Na vsaki strani sem začetek in konec enote kodiranja označila z /, ter na koncu dodala zaporedno številko, na primer (1). Nepomembne besede ali stavke sem izpustila.

I: Katere izzive doživljate ob sočasnem opravljanju študentskega dela ter študija in kako se z njimi soočate?

E: /Največji izziv mi je usklajevanje vsega, obveznosti na fakso in dela./ (1) /Težko je najti prilagodljivo delo, da včasih več delaš, med izpitnim obdobjem pa na primer malo manj./ (2)

I: Kakšne so po vaših izkušnjah možnosti opravljanja študentskega dela v smeri, ki jo študirate?

E: /Delno opravljam delo, ki je v smeri mojega študija./ (3) /Kot sem sama na tekočem, ni veliko možnosti za zaposlitev v naši stroki./ (4) čeprav /se možnosti zadnje čase povečujejo, predvsem od koronske krize naprej./ (5) /Veliko več zaposlujejo študente, če predhodno ne dobijo ljudi, ki bi se želeli redno zaposliti./ (6)

Tabela 2: Primer določevanja enot kodiranja

3. ODPRTO KODIRANJE – V tabeli sem v posameznih vrsticah prikazala številko vsake izjave, izjavo in pripisala pojem, ki sem jih nato združila v kategorije in teme.

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	Premalo časa.	Čas	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
A16	Poskusim tudi varčevati.	Varčevanje	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
A28	Čisto odvisno za kakšno delo se gre, ampak se mi zdi da je stres vedno prisoten.	Vedno prisoten stres	Obvladovanje stresa	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
B19	Menim, da so možnosti redne zaposlitve odvisne od posameznika, glede na to kako veliko truda vloži v delo.	Samoiniciativnost	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov

Tabela 3: Primer odprtega kodiranja

4. OSNO KODIRANJE – Vsaki temi sem pripisala kategorije in poleg pripadajoče pojme.

RAZPOLAGANJE Z OSTALIMI FINANČNIMI VIRI

- Plačevanje stroškov s strani staršev (A15, A17, B12, C14, D16, F10)
- Državna štipendija (B11, C12, D18, E13, F15, G9, H7)
- Varčevanje (A16, C13, D17, F16)
- Najemnina študentskega doma (E14)
- Stroški v prostem času (G10)

PRIDOBLEJENE KOMPETENCE

- Komunikacija (A20, C17, C18, E22, F22, G12)
- Odgovornost (A21, B16, E23, F19, F21, G14)
- Ravnanje z denarjem (A22, E24, H9)
- Delavnost (A23, F26)
- Timsko delo (B18, C20)
- Potrpežljivost (B17, C21, F24)
- Strokovno znanje (E27, H10)
- Prilagajanje drugim osebam (C18, D22)
- Samozavest (D22, D24, E26, F25, G15)
- Spoznavati dinamiko med zaposlenimi (D25)
- Organizacija časa (E25, F20)
- Sodelovanje (F27)
- Samorefleksija (E23)
- Iznajdljivost (C28, G13)

Tabela 4: Primer osnega kodiranja

Po izvedenem kodiranju sem zapisala rezultate, razpravo, sklepe in predloge. Podatkov nisem posploševala na celotno populacijo zaradi majhnega priložnostnega vzorca.

4. REZULTATI

V postopku analize intervjujev sem glede na raziskovalna vprašanja oblikovala teme. Rezultate bom predstavila na naslednjih straneh, uporabila bom tudi nekatere izjave iz intervjujev, ki bodo nakazane z ležečo pisavo.

4.1 Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom

4.1.1 Vrsta izziva

Analiza podatkov je pokazala, da se študenti in študentke soočajo z različnimi vrstami izzivov pri usklajevanju študija s študentskim delom. Najbolj pogosto se študenti spopadajo s časovno stisko (*»Pomanjkanje časa za učenje in projektne naloge zaradi dela.«* (D1)) pri tem veliko vlogo igra način, kako si posameznik organizira svoj čas (*»Organizacija časa - kdaj delati, kdaj imam na faksu vaje predavanja in kdaj moram doma narediti še kakšno obveznost za faks.«*(G1)). Tudi samo usklajevanje študija, študentskega dela in ostalih dejavnosti študentom predstavlja izziv (*»Največji izziv mi je usklajevanje vsega, obveznosti na faksu in dela.«*(E1)). Ostali izzivi, ki so bili manjkrat izpostavljeni so stres (*»Preveč stresna služba.«*(A3)), ohranjanje motivacije (*»Ohranjanje motivacije, ker je kar veliko dela za računalnikom.«*(C3)) in pomanjkanje spanca zaradi opravljanja dveh del, enega v večernih urah (*»Pomanjkanje spanca, ker eno službo opravljam v večernih urah.«*(D1)). Dva izmed intervjuvancev sta odgovorila, da ne opažata posebnih izzivov, saj je študentsko delo nezahtevno (*»Študentsko delo, ki ga opravljam, ni tako zahtevno, mi ne predstavlja stresa, da bi zaradi tega trpel študij.«*(B1)), oziroma študij postavijo na prvo mesto (*»Študij postavlam na prvo mesto in mam na srečo razumevajoče šefe in sodelavke, tko da imam dost časa za za delo.«*(H1)).

4.1.2 Soočanje z izzivi

Sodelujoči so izpostavili, na kakšne načine se soočajo s prej omenjenimi izzivi. Dva izmed sodelujočih sta izpostavila, da je potrebnega veliko prilagajanja (*»Težko delaš bolj zahtevno delo, vzporedno s študijem ...«*(A4)). Drugim pomaga, če ostanejo pozitivni (*»Ker me služba veseli in tudi tema diplome, ki jo imam, se z izzivi soočam s pozitivno in hvaležnostjo, da imam šiht.«*(F5)). Ob enem pa se načini soočanja razlikujejo glede na obdobje in zahtevnost študija ali študentskega dela. (*»Odvisno od obdobja na faksu in koliko obveznosti je v službi.«*(F4)). Glede na obseg obveznosti je ena izmed sodelujočih izpostavila, da ji veliko pomeni, fleksibilnost urnika (*»Glede urnika dela imam možnost prilagajanja, saj naknadno lahko sporočam kdaj imam čas.«*(D3)).

4.1.3 Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija

Sodelujoče sem v intervjujih vprašala, kakšne so možnosti opravljanja študentskega dela v smeri, ki jo tudi študirajo. Šest izmed sodelujočih je odvrnilo, da so možnosti omejene (*»Glede na mojo smer so dokaj ozke opcije.«*(A7)) zaradi razlogov, kot je prav usklajevanje s študijem (*»Med tednom imam dopoldne faks, večina podjetij pa dela samo takrat.«*(D5)), pogoj opravljene prakse za bolj specifične poklice (*»Razen javna uprava, kjer pa lahko delaš le s prakso.«*(A8)) ali pa gre za dela, ki pa so neplačana, temeljijo na prostovoljstvu (*»Veliko del v moji smeri temelji na prostovoljstvu.«*(F7)). Eden izmed vprašanih je izpostavil, da mu še primanjkuje izkušenj (*»Še nimam dovolj izkušenj, da bi se kot študent zaposlil na področju, ki ga študiram.«*(D4)) druga pa, da so možnosti slabe, ker uvajanje študenta vzame preveč časa (*»Možnosti je malo, ker je za delo potrebno dosti časa, da bi uvedli študenta.«*(D7)).

Sodelujoča študentka je odgovorila, da že opravlja študentsko delo v smeri, ki jo študira, ampak da je imela srečo (*»Imam srečo, da sem dobila službo v smeri, ki jo dejansko študiram.«*(A9)). Nekateri pa nimajo informacij, glede ponudbe, na trgu študentskega dela (*»Trenutno ne iščem dela v tej smeri.«*(B4)), saj so zadovoljni z delom, ki ga trenutno opravljajo (*»Imam študentsko delo, ki ga trenutno ne bi zamenjal in mi ustreza ...«*(B5)).

Odgovor s strani ene izmed intervjuvank je bil, da obstajajo možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija, v kolikor se obrneš direktno da uradno osebo (*»Če pa vprašaš direktno ravnateljce posameznih osnovnih šol pa se išče ogromno študentov.«*)

Sodelujoča opaza, da se število študentskih del zvišuje, (*»Kot sem sama na tekočem ni veliko možnosti za zaposlitev v naši stroki, čeprav se možnosti zadnje čase povečujejo, predvsem od koronske krize naprej.«*(E4)).

4.2. Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov

4.2.1 Razpolaganje z dohodkom študentskega dela

V intervjuju me je zanimalo, katere stroške si študenti in študentke plačujejo sami, samo z dohodkom opravljanja študentskega dela. Vsi vprašani so odgovorili, da z dohodkom pokrivajo nastale stroške prevoza (*»Bencin«*(G5)), (*»Parkirnina«*(G7)) in (*»Vzdrževanje avtomobila.«*(B7)). Skoraj vsi sodelujoči si pokrivajo tudi stroške hrane, malico v službi ali na faksu (*»Prehrana na faksu.«*(D9)), (*»Hrana na šihlu.«*(F11)). Med drugimi so pod stroški navedli še stroške telefona (*»Položnica za telefon.«*(B8)), stroške oblačil in obutve (*»Oblčila.«*(E11)) in pa stroške v prostem času (*»Osebne stvari za šport in prosti čas.«*(B9)),

(»Dopust«(D11)), (»Zabava med vikendi.«(D13)) in (»Potovanja«(E10)). Ena izmed sodelujočih si s prihodkom študentskega dela krije tudi šolnino (»Plačujem si faks, ker študiram izredno.«(A11)). Ena izmed sodelujočih si s prihodkom krijeta vse nastale stroške (»Z zaslužkom si pokrivam življenjske stroške.«(E6)).

4.2.2 Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri

Sogovornike sem nato vprašala, kateri so njihovi ostali finančni viri, poleg dohodka študentskega dela. Vsi razen ene sodelujoče so odvrnili, da so to starši (»Mi je pa lažje, ker živim doma pri starših.«(A17)). Večini vprašanih starši predstavljajo veliko finančno olajšavo, predvsem zaradi dejstva, ker vprašani živijo doma (»Živim doma pri starših, ostale stroške plačujejo oni.«(B12)), (»Imam to srečo, da živim doma, zato nimam nekih stroškov.«(F10)), kjer plačujejo le del ali skoraj nič stroškov.

Drugi največkrat omenjen finančni vir poleg študentskega dela in staršev je državna štipendija, ki jo prejemajo vsi, razen ene intervjuvanke (»Imam še vedno državno štipendijo.«(F15)), (»Državna štipendija, s katero delno pokrivam vse stroške od prej.«(B11)).

Štirje sodelujoči so v raziskavi omenili, da štipendijo namenijo varčevanju (»Z njo ne pokrivam nobenih stroškov, ampak denar privarčujem.«(C13)). Ena vprašana je izpostavila, da z njo plačuje najemnino študentskega doma (»Si plačam študentski dom.«(E14)), druga pa stroške v prostem času (»Z njo si pokrivam kakšne nakupe oblačil, druženje s prijatelji (kave, kino).«(G10)).

4.2.3 Izkušnje s pomanjkanjem dohodka

Pri vprašanju, kdaj so se študenti in študentke soočali z morebitnim izpadom dohodka prek študentske zaposlitve, je največ intervjuvancev in intervjuvank izpostavilo obdobje med epidemijo Covid-19 (»Med korono, ko so bila podjetja zaprta, takrat so bili moj edini finančni vir starši.«(A18)), ko je bil zaznan velik upad študentskega dela (»Z izpadom sem se soočil v času zaprtja med epidemijo, ko je bila ponudba študentskega dela veliko manjša.«(D19)). Analiza odgovorov je pokazala, da so v času izrednih razmer vprašani doživeli različne izkušnje, kot je pomanjkanje dela (»Ko sem imel študentsko delo, nisem mogel delat, ker so bila podjetja zaprta.«(D20)), in s tem prihodka (Lahko našla kakšno delo, ampak za veliko manj denarja, tako da sem bila polovico leta brez prihodka.«(A19)), (»Oglasov pa je bilo zelo malo.«(E18)). Prednost dela so imeli redno zaposleni (»Prednost prihajanja na delovno mesto so imeli le zaposleni.«(D21)). Ena izmed sogovornic je navedla, da se je trudila iskati novo službo (»Poskusila sem najti novo službo, ampak kamorkoli sem poklicala, so že našli nekoga,

ki bi delal.«(E17)). Zaradi potrebe po lastni finančni preskrbljenosti so študenti in študentke iskali tudi delo na črno (*»V času korone, ko je večina ljudi ostala brez študentskega dela, sem jaz delala pri mami, na črno, tako da sem imela ves čas prihodek, sicer malo manjši, ampak bil je reden.«(F17)*). Študentje so pri sebi prepoznali posledice kot je povečana skrb (*»Začelo me je tudi skrbeti, ker mi je zmanjkovalo denarja.«(E21)*) in slabo počutje (*»Mi je bilo kar grozno, ker sem bila vajena delati, potem pa sem bila kar naenkrat ves čas doma.«(E20)*).

Zaradi primanjkovanja denarja so bili študenti in študentke primorani k porabi privarčevanega denarja (*»Na srečo sem imela že nekaj prihranjenega denarja, takrat sem velik del prihrankov porabila.«(E19)*).

Izkušnja, ki jo je izpostavil sogovornik, je pomanjkanje dohodka v času, ko je preveč obveznosti na faksu (*»Če imam v kakšnem terminu več obveznosti na faksu, čez dan razporejena predavanja, potem lahko manj delam, kar se seveda pozna konec meseca.«(B13)*). Takrat je kot olajševalno okoliščino navedel državno štipendijo (*Ko ne morem delati, me rešuje štipendija.«(G11)*).

Štirje izmed vprašanih se niso nikoli soočili s pomanjkanjem dohodka (*Nisem pa imela kdaj krize, da bi mi prav zmanjkovalo denarja, je pa res, da sem kar šparovna.«(F18)*). Nekateri so si vedno našli drugo delo (*»Z izpadom dohodka se nisem soočila še nikoli, saj sem si pred zamenjavo dela vedno našla neko drugo.«(C15)*) ali so se znašli tako, da so skozi ves čas opravljali dve deli (*»Vedno kombiniram dve službi, ker samo z eno ne zaslužim dovolj, zato imam še poleg glavne službe vedno eno zraven.«(E16)*).

4.3 Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov

4.3.1. Pridobljene kompetence

Vsi sodelujoči študenti in študentke so navedli večje število kompetenc, ki so jih pridobili skozi opravljanje študentskega dela. Najbolj pogosto so izpostavili izboljšano komunikacijo (*»Naučila sem se, kako pristopiti do ljudi.«(E22)*), (*»Komunikacije z otroki, družinami.«(F22)*) in povečano odgovornost (*»Biti bolj odgovorna.«(F19)*). Trije izmed vprašanih so navedli, da so se naučili ravnati z denarjem (*»Kako ravnati z denarjem.«(E24)*) in potrpežljivosti (*»Razumevanja ljudi okrog sebe.«(C21)*). Ostale kompetence oziroma znanja, ki so jih sogovorniki in sogovornice manjkrat navedli, so še delavnost (*»Trdo delo.«(A23)*), timsko delo (*»Dela v timu.«(C20)*), strokovno znanje (*»Glede na smer mojega študija, sem z opravljanjem študentskega dela pridobila tudi kompetence na tem področju, npr. vzpostavljanje delovnega*

odnosa.«(E27)), prilagajanje drugim osebam (*»Hitrega prilagajanja.«(C19)*), samozavest (*»Pridobila sem na samozavesti.«(E26)*), spoznavati dinamiko med zaposlenimi (*»Naučiš se spoznavati dinamiko med zaposlenimi.«(D25)*), organizacije časa (*»Točnost«(F20)*), sodelovanje (*Prositi za pomoč, ko ti kaj ne gre.«(F27)*), samorefleksija (*»Samorefleksije«(F23)*) in iznajdljivost (*»Prisili te v to, da se moraš znati sam, ni več staršev ali prijateljev na katere bi se lahko zanesel.«(C28)*).

4.3.2 Povečevanje možnosti za redno zaposlitev

V nadaljevanju me je zanimalo mnenje študentov in študentk o tem, kako opravljanje študentskega dela povečuje možnosti za redno zaposlitev.

Vsi sodelujoči so odgovorili, da je opravljanje študentskega dela smiselno zaradi pridobivanja izkušenj tako za redno zaposlitev (*»Povečuje moje možnosti, ker mam izkušnje, k so dostikrat pogoj za zaposlitev.«(H11)*), kot pri vsakdanjem življenju (*»Pridobila sem veliko novih znanj, ki mi koristijo tudi pri vsakdanjem življenju.«(E37)*). Trije izmed vprašanih so navedli, da se možnosti povečujejo glede na posameznikovo samoiniciativnost (*»Menim, da so možnosti redne zaposlitve odvisne od posameznika, glede na to, kako veliko truda vloži v delo.«(B19)*) in dober vtis (*»Mislim, da povečuje možnosti redne zaposlitve, ker če dobro delaš, si te bo delodajalec zapomnil in te v primeru, da bodo iskali nove delavce tudi kontaktiral.«(E28)*). Študentom in študentkam velik pomen predstavlja tudi širjenje socialne mreže (*»Spoznavaš nove ljudi in širiš socialno mrežo, kar ti pomaga enkrat, ko iščeš redno zaposlitev.«(E29)*). Dva izmed sodelujočih sta si skozi opravljanje študentskega dela zagotovila možnost za redno zaposlitev (*»S študentskim delom sem si zagotovila redno zaposlitev.«(C22)*).

4.3.3 Zmanjševanje možnosti za redno zaposlitev

Izkušnja dveh študentov in študentk, o tem, kako opravljanje študentskega dela zmanjšuje možnosti za redno zaposlitev, je izpostavilo problematiko podaljševanja študija zaradi študentskega statusa (*»Zmanjšuje mi mogoče zato, ker ne želiš prenehat z študentskim delom, ker veš točno, kaj bi delal, zato vlečeš študentski status.«(A24)*). Drugi pogled sodelujoče pa je nakazal problem izkoriščanja študentov (*»Zmanjšuje pa lahko tako, ker smo poceni delovna sila. Poznam velik primerov, ko so študente prek študentskega servisa zaposlili v dobrih službah, kjer se veliko naučiš, seveda malo plačanih, potem ko jim je pa študentski status potekel, so jih pa odslovil, ker je dražje nekoga zaposlit, kot ga imet prek študentskega servisa.«(F30)*), posledično se tudi zato študentje odločijo podaljševati status (*»Zdi se mi, da*

zato študentje kakor dolgo lahko vlečejo študentski status, saj imajo tako zagotovljeno vsaj to službo.«(F31)).

Ena izmed vseh intervjuvanih oseb je izpostavila še tretjo negativno plat, ki kaže na cono udobja posameznikov, ki opravljajo študentsko delo (*»Delaš katerokoli študentsko delo in si v coni udobja.*«(A25)).

4.4. Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov

4.4.1 Obvladovanje stresa

Na vprašanje, kako pogosto doživljate stres pri opravljanju študentskega dela, trije vprašani pri sebi opažajo stres na tedenski ravni (*»Na tedenski ravni, ker v službi pride do določenih situacij, kjer se je potrebno znajti, oz. ko prideš v stik z jezo stranko.*«(C24)), tri izmed izmed vprašanih sogovornic stresne situacije doživljajo predvsem v izpitnem obdobju in ob usklajevanju obveznosti dela ter študija (*»Večinoma v izpitnem obdobju, takrat sem pod večjim pritiskom.*«(B22)). Ena udeleženka je mnenja, da je stres vedno prisoten (*»Čisto odvisno za kakšno delo se gre, ampak se mi zdi, da je stres vedno prisoten.*«(A28)). Mnenje druge udeleženke v raziskavi je, da je nujno ločevati med delom, študijem in pa prostim časom (*»Trudim se, da stresa ne nosim domov. Da se ne sekiram zaradi tega v svojem prostem času, ampak pač pustim to na šihlu.*«(H19)). K obvladovanju stresa pa po mnenju vprašane pripomorejo izkušnje in znanje glede obvladovanja stresa (*»Bi rekla, da z več izkušnjami, se naučiš bolje obvladovati stres.*«(A29)). Sodelujoča navaja, da v primeru, da je stres prevelik, ostaja ponudba študentski del dovolj velika (*»Ful pomaga tut to, da se zavedam, da je študentskih šihov zlo velik in loh kadarkoli hočem najdem kaj drugega.*«(H20)).

4.4.2 Razlog za doživljanje stresnih situacij

Udeležene v raziskavi sem vprašala po situacijah, ki v njih vzbujajo stres. Dva izmed sodelujočih sta izpostavila veliko odgovornosti, ki jo imata pri svojem delu (*»Pri delih, ki ga opravljam, je enako, kot da bi bila redno zaposlena, tako da imam veliko odgovornosti, kar prinaša večji stres.*«(A30)), kar se navezuje tudi na preveč obveznosti, ki so jih izpostavili še trije udeleženi (*»Doživljam ga takrat, ko pridem v službo s polno glavo, po navadi zaradi faksa, ko se nabere preveč stvari.*«(B21)). Do stresnih situacij prihaja pri sodelovanju oziroma nestrinjanju z drugimi osebami kot različno navajajo študenti in študentke (*»Nesramne stranke, katerim ne smem reči nič, moram jim le ustreči.*«(G20)), (*»Nestrinjanje s strankami in*

šefom.«(G21)), (*»Najpogostejše v situacijah, k ne vem kako odreagirat oz. ko ne vem a bi lahko bolje odreagirala, se mi zdi, da pa to itak spada k delu z ljudmi.«(G32)*). Tudi stresne situacije zaradi ukrepov povezanih z epidemijo Covid-19, so bile omenjene le enkrat, v povezavi z odnosom strank do študentov (*»Ko so bli razni ukrepi zaradi covida, maske in preverjanje PCT-ja pa tko, se je pa še stokrat poslabšal, ker so spet name znašal svoje nestrinjanje s temi ukrepi.«(H14)*).

Ena sogovornica je izpostavila pomanjkanje motivacije (*»Včasih si preveč len, manjka motivacije, da bi se prilagajal.«(D28)*), a ob enem še vedno opravlja delo, ker potrebuje dohodek (*»Delo se ti nalaga, veš pa da moraš delati, ker potrebuješ denar.«(D29)*).

Druga sodelujoča je izpostavila problematiko izkoriščanja študentov (*»Šefi k izkoriščajo študente.«(H15)*) in nadlegovanja na delovnem mestu, ki jo spravlja v stresne situacije (*»Šef s svojim nadlegovanjem.«(H18)*).

4.4.3 Splošno počutje

Pri vprašanju kako opravljanje študentskega dela vpliva na splošno počutje sogovornic in sogovornikov je bila večina odgovorov pozitivno naravnanih. Največkrat je bilo izpostavljeno veselje do dela, ki ga opravljajo študenti in študentke (*»Generalno gledano dobro, ker rada opravljam študentsko delo.«(F35)*), tako so odgovorili štirje udeleženi. Drugi so izpostavili še vzpostavljanje prijateljstev (*»V službi imam prijatelje, s katerimi se dobro razumem in se družim tudi izven službe.«(B24)*), dve izmed sodelujočih sta izpostavili dobro počutje zaradi lastnega prihodka (*»Name vpliva dobro, predvsem, če primerjam stres, ki sem ga doživljala med korono, ko nisem mogla delati in sedaj, ko vem, da imam stalen dohodek in sem bolj mirna.«(E32)*). Ena udeleženka je izpostavila tudi, da pri sebi opaža napredek (*»Imam občutek da mi gre dobro in je tudi to en dober korak na moji karierni poti, sem zadovoljna.«(F36)*). Kljub temu pa udeleženci opažajo tudi izčrpanost, ki je lahko prisotna zaradi preveč napora (*»Me velikokrat utruji, konec dneva sem kar izčrpana.«(F37)*) ali preveč obveznosti (*»Odkvisno od dneva, zadnje čase sem precej izčrpana in imam ogromno dela za faks, zato me študentsko delo še dodatno izčrpa in domov pridem slabe volje.«(G22)*).

4.5 Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov

4.5.1 Zaposlitev

V intervjujih me je zanimalo tudi, kako sodelujoči v raziskavi doživljajo vpliv študentskega dela, ki ga ima na njihovo samostojnost. Sodelujoči in sodelujoče so izpostavile tri opažanja, ki se vežejo na dožemanje samostojnosti v povezavi z zaposlitvijo. Ena udeleženka je izpostavila, da čuti pritisk, ker se ji izteka študentski status, bliža pa se redna zaposlitev (*»Zdi se mi, da glede na to, koliko sem stara čutim že nekaj pritiska, ker me kmalu čaka redna zaposlitev.«*(A33)), po drugi strani pa meni, da je vpliv opravljanja študentskega dela pozitiven (*»Zelo dobro vpliva name, saj prej dojameš, da se boš moral nekoč zaposliti.«*(A36)). Poleg tega se skupaj z drugo udeleženko strinja, da pripomore k postavljanju ciljev (*»Postaviš si bolj realne cilje, ki jih lahko dosežeš, ker veš da delo opravljaš zaradi njih, predvsem v teh letih sedaj ko zaključujem študij.«*(A38)). Na samostojnost posameznikov vpliva tudi z vidika odgovornosti v službi, kot navaja udeleženka (*»Dobro, sploh z vidika službe, ker sva zaposleni samo dve in imam zato v službi veliko odgovornosti.«*(F38))

4.5.2 Doživljanje samega sebe

Trije študenti in študentke so pod vprašanjem glede dožemanja njihove samostojnosti navedli, da se zaradi študentskega dela počutijo bolj odgovorne (*»Zaradi študentskega dela sem veliko bolj odgovorna.«*(E34)), ena sodelujoča je navedla, da se skozi študentsko delo išče in raziskuje samo sebe (*»Vseskozi se pa iščeš in raziskuješ, katero področje ti bolj odgovarja.«*(A39)) in se ob tem počuti ponosno samo nase (*»Ponosno sama nase, ker gradim na svoji poti.«*(A35)). Druga dva udeleženca pa sta izpostavila, da sta skozi opravljanje študentskega dela pridobila življenjske izkušnje (*Pridobila sem veliko novih znanj, ki mi koristijo tudi pri vsakdanjem življenju.«*(E37)).

Negativna izkušnja, ki jo je izrazila intervjuvanka, je nezadovoljstvo, ki ga opaža, oziroma se slabo počuti, ker se ne posveča dovolj študiju (*Včasih zmanjka časa in zato trpi študij, posledično se ne počutim dobro, ker vem, da bi se lahko bolj posvetil študiju.«*(D35)).

4.5.3 Finance

Več kot polovica sodelujočih v raziskavi je izrazila, da največji dejavnik pri osamosvajanju predstavlja lastni prihodek, s katerim se zmanjša odvisnost od staršev (*»Imam seveda svoj prihodek zaradi katerega nisem odvisen od staršev.«*(B27)) in poveča samostojnost študentov in študentk (*»Bolj samostojna, saj mi omogoča prihodek, s katerim si lahko plačujem svoje*

stroške.«(C26)). Po mnenju udeleženk in udeležencev se je spremenil njihov pogled na finance, saj bolj odgovorno ravnajo z denarjem (»*Odgovorno ravnaj z zasluženim denarjem.*«(G26)) in imajo večjo finančno samostojnost in svobodo (»Mi je dalo veliko samostojnosti, tudi v finančnem smislu, ne gledam več kolikokrat grem ven jest in da moram vsak evro prešteti.«(F40))

5. RAZPRAVA

V tem poglavju povzemam ugotovitve raziskovalnih vprašanj, ki sem si jih zastavila na začetku, v povezavi s teoretičnimi izhodišči, ki so predstavljena v poglavju Pregled teoretične problematike.

- Kako se študenti in študentke soočajo z izzivi usklajevanja študija s študentskim delom?

Začasno in občasno delo študentov je v Sloveniji zakonsko utemeljeno z namenom pridobivanja delovnih izkušenj in dodatnega zaslužka v času izobraževanja (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2022). Udeleženci v raziskavi so tako odgovarjali na vprašanje glede izzivov, ki se pojavljajo ob sočasnem opravljanju študija ter študentskega dela. Značilnost študentskega dela je, da je prilagodljivo in se usklajuje z študijskimi obveznostmi študentov, le ti pa naj bi opravili manjše število ur, ki so lahko opravljene pri različnih delodajalcih (Dekleva, Simoniti, Kampl, 2014). V raziskavi sodelujoči opravijo od 20 do 50 ur dela plačanega prek študentske napotnice. Manjšinski del sodelujočih je izpostavil, da ne doživlja posebnih izzivov, saj študij daje na prvo mesto oziroma delo ni tako zahtevno. Vsi ostali vprašani so kot izziv izpostavili, da se soočajo s časovno stisko pri učenju, usklajevanju predavanj in dela ter na splošno z organizacijo časa, kar kaže na preobremenjenost študentov in študentk. Manjkrat omenjeni izzivi so bili doživljanje stresa, težave z ohranjanjem motivacije in pomanjkanje spanja zaradi dela v večernih urah.

Ule (2002, str. 227) navaja, da se življenjske razmere mladih postajajo težko pregledne in obvladljive. Na eni strani se od mladih pričakuje visoka storilnost in samonadzor, predvsem na področju izobraževanja. Sodelujoči in sodelujoče so potrdile, da je pri premagovanju izzivov usklajevanja študija s študentskim delom potrebnega veliko prilagajanja in pozitivnosti. Težavnost usklajevanja obveznosti se razlikuje med študenti. Bolj kot je študij ali študentsko delo zahtevno, več stresnih (izpitno obdobje) situacij zahteva od študentov in študentk in tudi več osebnih prilagajanj. Fleksibilnost urnika pri študentskem delu je lahko pomembna olajševalna okoliščina, saj omogoča več prilagajanja študentom in študentkam.

Ugotovitve v zvezi s študentskim delom kažejo, da nekateri študentje pogosto opravljajo dela, ki niso v povezavi z izbranim študijem (Franca, 2019, str. 300). Mnenje študentov in študentk glede možnosti opravljanja študentskega dela v smeri, ki jo študirajo je to potrdilo. V večini sodelujoči potrjujejo, da so možnosti omejene.

Večina sodelujočih ne opravlja študentskega dela v smeri, ki jo študira. Razlogi za to so specifični poklici, kjer ne zaposlujejo študentov, je za delo potrebna praksa, neprilagodljiv delavnik, je delo nemogoče usklajevati s študijem, gre za dela, ki so neplačana, saj temeljijo na prostovoljstvu in pomanjkanje izkušenj. Po drugi strani pa le peščica opravlja delo v smeri, ki jo dejansko študira.

- Kakšno vlogo ima opravljanje študentskega dela pri finančni stabilnosti študentov in študentk?

Rezultati raziskave Mladinskega sveta Slovenije (2021) v Mnenjskem dokumentu o duševnem zdravju poročajo, da mladim prekarne oblike zaposlovanja in nizki prihodki težje zagotavljajo finančno stabilnost. Vsi sodelujoči opravljajo eno ali dve študentski deli, odvisno kolikšen delež stroškov pokrivajo sami. Če si želijo kriti vse nastale stroške, morajo opravljati dve študentski deli. V rezultatih raziskave se je pokazalo, katere stroške si krijejo študenti in študentke sami, samo z dohodkom od opravljanja študentskega dela. Vsi sodelujoči so navedli, da si krijejo stroške prevoza oziroma vzdrževanja avtomobila in stroške hrane, kot je malica v službi in med predavanji na fakulteti. Dva stroška (hrana in prevoz na delo) sta redno zaposlenim delavcem povrnjena ob mesečni plači. Študentje za to ne prejemajo dodatkov ob plači, posledično si lahko predstavljamo, da dokajšen delež zasluženega denarja porabijo za prevoz in hrano, ki sta nujna, če si študentje želijo opravljati študentsko delo. Med drugimi so navedli še stroške telefona, oblačil in obutve in stroške v prostem času. Šolnina lahko predstavlja enega izmed najvišjih stroškov študentov in študentk. Če se odločijo študirati izredno, je želeni študij tudi plačljiv.

Cvikl (2010) navaja, da študentsko delo v Sloveniji omogoča kritje stroškov in finančno samopomoč študentom, obenem pa finančno razbremenjuje njihove starše. Ti so bili v raziskavi največkrat omenjeni poleg študentskega dela, pri vprašanju glede ostalih finančnih virov. Večina študentov in študentk še vedno živi doma, ker imajo to možnost in ker so tako lahko finančno bolj stabilni. Zaradi življenja doma so stroški študentov in študentk v večini znatno manjši, stroškov doma ne plačujejo, saj zanje poskrbijo starši.

Študentsko delo nudi finančno podporo ob študiju, ki jo mnogo mladih potrebuje zaradi nezadostne in neustrezne štipendijske politike. (Cvikl, 2010). Drugi največkrat omenjeni finančni vir poleg študentskega dela in staršev v raziskavi je državna štipendija.

Kljub trditvi, da je štipendijska politika nezadostna, jo izmed sodelujočih prejema skoraj vsi študentje, razen ene sodelujoče. Namenijo jo varčevanju, plačevanju najemnine študentskega doma ali pa jo skupaj z ostalimi mesečnimi dohodki porabijo v prostem času.

Ukrepi, povezani z epidemijo Covid-19, so v preteklih dveh letih za seboj pustili različne vtise in izkušnje, ki so jih izpostavili tudi sogovorniki v raziskavi. Ti ukrepi so znatno vplivali na celotno družbo in na nekaterih področjih poslabšali socialni položaj, med drugimi tudi za mlade, ki vstopajo v samostojno življenje (Mladinski svet Slovenije, 2021). Polovica sodelujočih študentov in študentk je potrdilo, da so se s pomanjkanjem dohodka spopadli prav v tem obdobju. Veliko študentov je ostalo brez najpomembnejšega vira prihodka, kar jim je predstavljalo socialno stisko. Prednost dela v podjetjih so imeli redno zaposleni, študentsko delo je bilo zapostavljeno. Udeleženci v raziskavi so se v tem obdobju različno znašli. Omenili so delo na črno, ki je v Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno opredeljeno kot protizakonito (Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, 2014). Povečala se je stiska in skrb za prihodnost. Študenti in študentke so se zanesli k porabi privarčevanega denarja ali pa so jih preživljali starši.

Druga polovica sodelujočih se z izpadom dohodka še nikoli ni soočila, kot razlog so navedli opravljanje dveh študentskih del naenkrat ali takojšnja najdba drugega študentskega dela.

- Kakšno vlogo ima opravljanje študentskega dela na možnosti za redno zaposlitev študentov in študentk?

Že Liberska in Malina (1995, str. 53-54) v prispevku *Developmental tasks of early adulthood in the light of psychology of human development* med drugimi obravnavata različne teorije strokovnjakov, ki temeljijo na razvojnih nalogah, kot so izbira poklica, poklicni razvoj, osebna percepcija vloge zaposlenega in zaposlitvena prihodnost mladostnikov. Te se razvrščajo v eno izmed glavnih sfer, ki se imenuje profesionalna sfera.

Vsi študenti in študentke opravljajo študentsko delo in so že vključeni v profesionalno sfero, saj jim to predstavlja način pridobivanja delovnih izkušenj kot tudi življenjskih izkušenj. Zaposlitvena prihodnost mladih je lahko odvisna tudi od opravljanja študentskega dela, saj je po mnenju sodelujočih pomembna samoiniciativnost oziroma trud, ki se ga posameznik odloči vložiti v delo, ob enem pa je delovna sfera primerna za vzpostavljanje novih poznanstev. Dva izmed sodelujočih sta izrazila, da sta si z delom prek študentskega servisa že zagotovila redno zaposlitev.

Zaposlitev predstavlja pomemben vir socialne vključenosti za vsakega posameznika. Mladi se pri iskanju le-tega opirajo na lastne zmožnosti in kompetence (Rapuš Pavel, 2010, 332-425). V raziskavi so intervjuvanci in intervjuvanke navedli pridobljene kompetence, ki so jih po njihovem mnenju pridobili skozi opravljanje študentskega dela. Najpogosteje omenjena kompetenca je bila komunikacija, v smislu pristopa do ljudi, komuniciranja z družinami in mlajšimi osebami kot tudi z nadrejenimi in sodelavci. Študenti so pri sebi opazili tudi povečano odgovornost, med drugimi tudi pri ravnanju z denarjem in potrpežljivosti. Omenili so tudi delavnost, timsko delo, prilagajanje drugim osebam, samozavest, organizacija časa, sodelovanje, samorefleksija in iznajdljivost.

V nadaljevanju sta dve udeleženci izpostavili problematiko, ki se kaže skozi opravljanje študentskega dela. Ob podaljševanju študija, ki je postalo večinsko kulturno socialno okolje sodobnih mladostnikov, kot ugotavlja že Beck (1992, V Rener, 2007, 43-44), se mladi težje odločijo za redno zaposlitev. Po besedah intervjuvanke se nahajajo v »coni udobja«, kjer je študentsko delo zagotovljeno, ni pa se še treba odločiti oziroma razmišljati o redni zaposlitvi, ki je bolj negotova. Rezultati tako potrjujejo, da študentsko delo do neke mere izriva redne zaposlitve mladih, kot pravi Špruk (2013, str. 13), predvsem zaradi vse večjega obsega in prekarne narave študentskega dela. Trdi, da je možnost opravljanja študentskega dela tudi eden izmed razlogov, zakaj mladi podaljšujejo svoje izobraževanje, saj jim omogoča finančno stabilnost, kar je izpostavila tudi ena izmed udeleženk v raziskavi.

- Kakšno vlogo ima študentsko delo pri duševnem zdravju študentov in študentk?

Tematike duševnega zdravja med študenti in študentkami tako na družbeni kot psihični ravni ne smemo zanemarjati in je o tem potrebna razprava. V letu 2021 je bil sprejet Mnenjski dokument o duševnem zdravju mladih, v katerem je bilo zapisano, da vsi mladi nimajo enakih pogojev pri procesu osamosvajanja, kar vodi v neenakosti na področju šolanja, dostopa do služb, stanovanjske problematike in lahko znatno vpliva na duševno zdravje mladih (Mladinski svet Slovenije, 2021). V sklopu duševnega zdravja me je med študenti in študentkami zanimalo doživljanje stresa. Udeleženci raziskave so potrdili, da se enkrat do trikrat tedensko spopadajo s stresnimi situacijami, bolj pogosto pa v izpitnem obdobju.

Nekatere izmed stresnih situacij, ki jih doživljajo študentke in študenti, so odvisne od pogoja, kot je zahtevno študentsko delo, delo s strankami, zahtevno študijsko izpitno obdobje, pomanjkanje motivacije za delo in študij ter izkoriščanje in nadlegovanje na delovnem mestu s

strani nadrejenih, kar zbuja pomemben alarm, da je mobing na delavnem mestu prisoten. Sodelujoča je temu primerno že ukrepala in nadrejene prijavila. V zadnjih dveh letih so udeleženci raziskave stres doživljali ob ukrepih, sprejetih zaradi epidemije Covid-19, ki pa jih v zadnjem času skoraj ni več zaznati.

V raziskavi se je pokazalo, da je pomembno ozavestiti stresne situacije in se iz njih učiti ter jih tako bolje obvladovati v prihodnosti. Po drugi strani pa jih poskusiti ne prenašati v zasebno življenje.

Proces osamosvajanja med študenti in študentkami se je prikazal skozi vprašanje glede splošnega počutja študent in študentov. Med študenti in študentkami je bilo zaznane veliko pozitivnosti glede opravljanja študentskega dela, več kot polovica udeležencev je pozitivno naravnanih. Glavni razlogi so veselje do dela, ki ga opravljajo, vzpostavljanje novih prijateljstev, dobro počutje zaradi lastnega prihodka in osebni razvoj na njihovi karierni poti. Po drugi strani pa študenti in študentke ob opravljanju študentskega dela občutijo izčrpanost, katere razlogi so naporen tempo na delu in napor pri usklajevanju obveznosti študija in dela.

- Kakšno vlogo ima študentsko delo v procesu osamosvajanja študentov in študentk?

Rapuš Pavel (2010, str. 332-425) predpostavlja, da zaposlitev predstavlja pomemben vir socialne vključenosti za vsakega posameznika. Tudi udeleženci v raziskavi so potrdili, da jim opravljanje študentskega dela omogoča večjo finančno neodvisnost, samostojnost, aktivno udeležbo v družbi, osebno izpolnjevanje, identiteto, daje jim občutek pripadnosti, koristnosti in socialne participacije.

Na področju zaposlitve se je pokazalo, da študentje čutijo pritisk pred bodočo redno zaposlitvijo, ker naj bi dosegli starost, za katero je značilna redna zaposlitev, in obenem spodbudo pri postavljanju življenjskih ciljev in občutek večje odgovornosti.

Osebno izpopolnjevanje udeležencev v raziskavi v povezavi s študentskim delom so potrdili na področju sprejemanja odgovornosti, raziskovanja samega sebe in pridobivanje življenjskih izkušenj. V manjši meri so potrdili tudi občutek koristnosti in ponosa, ki ga doživljajo ob opravljanju študentskega dela.

Na področju osebnega izpopolnjevanja in identitete se je pokazal negativen učinek prenasitosti z obveznostmi študija in študentskega dela, ki se kaže v zmanjšani produktivnosti.

Večja finančna samostojnost je glavni produkt opravljanja študentskega dela, več kot polovica študentov in študentk v raziskavi je potrdila, da ima le-ta velik vpliv na njihovo osamosvajanje, saj z zaslužkom krijejo del svojih stroškov in imajo večjo svobodo pri razpolaganju zasluženega denarja.

Ule in Kuhar (2003, v Hauptman in Komotar, 2010, str. 38) omenjata »novo dobo« mladih, ki se je pojavila v zadnjih desetletjih zaradi oteženih vstopov na trg dela, udobja življenja pri starših, nezaposlenosti ali podaljšanega šolanja, kar so udeleženci potrdili. Večina živi pri starših in ob tem izpostavlja večjo finančno samostojnost, ki pa jim je omogočena ravno iz tega razloga.

6. SKLEPI

Spodaj so povzeti glavni sklepi in ugotovitve raziskave. Rezultati se nanašajo na izbrano populacijo, ni jih možno posplošiti na vse študente in študentke.

- Študentsko delo in študij študenti in študentke povezujejo s preobremenjenostjo, kar se lahko kaže v pomanjkanju motivacije in spanja ter povečanem doživljanju stresa ter izčrpanosti.
- Sodelujoči so izpostavili, da bolj, kot je študij ali študentsko delo zahtevno, več stresnih situacij zahteva od študentov in študentk in tudi več osebnih prilagajanj.
- Prilagodljivost urnika pri študentskem delu je lahko pomembna olajševalna okoliščina, saj omogoča več prilagajanja študentom in študentkam.
- Večina udeležencev v raziskavi ne opravlja študentskega dela v smeri, ki jo študirajo, saj so možnosti omejene v smislu nezaposlovanja študentov, obvezna praksa, neprilagodljiv delavnik, dela ni mogoče usklajevati s študijem in pomanjkanje izkušenj.
- Količina opravljenih ur oziroma študentskih del je odvisna od višine stroškov, ki jih imajo študenti in študentke v raziskavi.
- Če si udeleženci v raziskavi krijejo vse svoje stroške, morajo opravljati vsaj dve študentski deli.
- Glavna stroška, ki si jih vsi udeleženci v raziskavi krijejo sami, sta strošek prevoza oz. vzdrževanje avtomobila in strošek hrane v študentski službi in na fakulteti.
- Le ena izmed udeleženk raziskave študij opravlja izredno, saj je šolnina plačljiva in predstavlja enega izmed najvišjih stroškov, ki jih študenti in študentke lahko imajo.
- Večina študentov in študentk, udeleženih v raziskavi, živi doma, kjer stroškov ne plačujejo.
- Starši so najbolj pomemben finančni vir za udeležence v raziskavi, poleg študentskega dela, ki jim omogoča večjo finančno stabilnost, ki je glavni produkt opravljanja študentskega dela.
- Državna štipendija med skoraj vsemi udeleženci raziskave predstavlja drugi najbolj pomemben finančni vir poleg študentskega dela. Namenijo jo varčevanju, plačevanju najemnine študentskega doma ali pa jo skupaj z ostalimi mesečnimi dohodki porabijo v prostem času.
- Polovica študentk in študentov v raziskavi se je s pomanjkanjem dohodka spopadlo v času epidemije Covid-19.

- Odvzem najpomembnejšega finančnega vira je udeležencem v raziskavi predstavljal socialno stisko in povečal skrb za prihodnost.
- Študenti in študentke so se s pomanjkanjem dohodka v času epidemije Covid-19 znašli različno. Opravljali so delo na črno, zatekli so se k porabi privarčevanega denarja ali pa so jih preživljali starši.
- Bistvena značilnost, ki so jo študenti in študentke pridobili z opravljanjem študentskega dela, so delovne izkušnje.
- Zaposlitvena prihodnost mladih je lahko odvisna od opravljanja študentskega dela, saj je po mnenju sodelujočih pomembna samoiniciativnost oziroma trud, ki se ga posameznik odloči vložiti v študentsko delo, ob enem pa je delovna sfera primerna za vzpostavljanje novih poznanstev.
- Najpogosteje omenjena kompetenca, pridobljena pri opravljanju študentskega dela med študenti in študentkami, je komunikacija, v smislu pristopa do ljudi, komuniciranja z družinami in mlajšimi osebami kot tudi z nadrejenimi in sodelavci.
- Negotovost redne zaposlitve je prisotna tudi med udeleženci raziskave, v nekaterih primerih se kaže v podaljševanju študija.
- Študenti in študentke, vključeni v raziskavo, različno doživljajo študentsko delo, večina občasno doživlja stres zaradi usklajevanja z obveznostmi študija in zaradi pomanjkanja časa, najpogosteje v izpitnem obdobju.
- Med študenti in študentkami v raziskavi se je med bolj perečimi temami izpostavilo izkoriščanje in nadlegovanje na delovnem mestu s strani nadrejenih, kar zbuja pomemben alarm, da je mobing na delavnem mestu prisoten.
- V zadnjih dveh letih so udeleženci raziskave stres doživljali ob ukrepih, sprejetih zaradi epidemije Covid-19, ki pa jih v zadnjem času skoraj ni več zaznati.
- Več kot polovica udeležencev raziskave pozitivno doživlja opravljanje študentskega dela zaradi vzpostavljanja novih prijateljstev, dobrega počutja zaradi lastnega prihodka in osebnega razvoja na njihovi karierni poti.
- Naraščajoči občutek, ki se pojavlja med študenti in študentkami pri opravljanju študentskega dela, je pritisk pred bodočo redno zaposlitvijo.
- Osebnostno izpopolnjevanje udeležencev v raziskavi v povezavi s študentskim delom se kaže v sprejemanju odgovornosti, raziskovanju samega sebe in v pridobivanju življenjskih izkušenj.
- Negativen učinek prenasičenosti z obveznostmi študija in študentskega dela se med študenti in študentkami v raziskavi kaže v zmanjšani produktivnosti.

7. PREDLOGI

- Predlagam usmeritev socialnega dela v odkrivanje ranljivih področij za študentke in študente, ki jih doživljajo ob usklajevanja študija in študentskega dela ter posledično v psihično podporo, ki bi jo potrebovali. V raziskavi se je pokazalo, da večina študentov in študentk doživlja stres in preobremenjenost. Kljub temu, da je opravljanje študentskega dela izbira vsakega posameznika, je za nekatere nujna, saj brez dodatnega zaslužka in podpore staršev ne bi mogli študirati ali si plačevati življenjskih stroškov.
- Predlagam, da se področje socialnega dela skozi projekte med mladimi bolj usmeri v ozaveščanje študentov in študentk glede izkoriščanja in nadlegovanja na delovnem mestu s strani nadrejenih in predstavi potencialne ukrepe, varne točke, SOS telefone, kamor se študenti in študentke lahko obrnejo za pomoč in nasvete.
- Glede na rezultate v raziskavi je med študenti in študentkami še vedno prisotna možnost dela na črno, ki glede na prebrano literaturo ni dovolj raziskana. Predlagam, da se bolj poudarja zaščita študentov kot delavcev in njihovih delavskih pravic ter tako prepreči dovzetnost za izkoriščanje študentov. Korak proti temu bi bilo zvišanje urne postavke za študentsko delo, omejitev števila opravljenih ur preko napotnice in več rednih zaposlitev za mlade po končanem študiju.
- Predlagam, da se študente in študentke, ki so ob enem tudi delavci in delavke, bolj spodbudi k samo-zagovorništvu na delovnem mestu. V smislu zavzemanja za svoje pravice in dolžnosti na delovnem mestu, k prepoznavanju svojih potreb in interesov ter postavljanju jasnih ciljev na njihovem delovnem mestu.
- Predlagam več in višje državne štipendije ter s tem večjo finančno preskrbljenost študentov in študentk, kar bi jim omogočilo, da se bolj posvetijo študiju in opravijo manjše število ur preko študentske napotnice.
- Predlagam, da se v izrednih razmerah, kot je bilo obdobje epidemije Covid-19, kjer je prišlo do izgube dohodka med študenti in študentkami, področje socialnega dela bolj usmeri v sodelovanje s študenti in študentkami, ki bi potrebovali psihično kot tudi finančno podporo ter se jim v prihodnosti poda nadomestilo denarja v primeru, da bi proti svoji volji izgubili študentsko delo

8. UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI

- Cvikl, E. (2010). *Študentsko organiziranje v Sloveniji*. Ljubljana: Študentska organizacija Slovenije.
- Dekleva, K., Simoniti, I., & Kampl, T. (2014). *Študentsko delo in zaposljivost mladih*. Ljubljana: inštitut za kreativne raziskave mladine.
- Franca, V. (2019). Tveganja za prekarnost pri študentskem delu. *Delavci in delodajalci*, 19 (2/3), (str. 299-318). Pridobljeno 3.1.2022 s <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-NAGXQC98/b8ddc044-d66c-4dc7-abd1-2abe75d0ad04/PDF>
- Grbec A., Mesojedec, T., Milenković Kikelj N., Mrak Merhar, I., & Pucelj Lukan P. (2014). *Socialna vključenost mladih*. Pridobljeno 4.12.2021 s http://mss.si/wp/wp-content/uploads/2020/06/2014-10_socialna-vkljucenost.pdf
- Gril, A., Bijuklič, I., Autor, S., & Prem, I. (2022). *EVROŠTUDENT VII 2018–2021 - Socialni in ekonomski pogoji življenja študentov v Evropi Nacionalno poročilo – Slovenija* (Raziskovalno poročilo). Pridobljeno 12.2.2022 s https://www.pei.si/wp-content/uploads/2022/02/evrostudentVII_kratko.pdf
- Hauptman, G., & Komotar, M. (2010). *Otroci in mladostniki v sodobni družbi*. Ljubljana : Zavod IRC. Pridobljeno 4.12.2021 s http://www.impletum.zavod-irc.si/docs/Skriti_dokumenti/Otroci_in_mladostniki_v_sodobni_druzbi-Hauptman_Komotar.pdf
- IUS-INFO. (2021). *Spremljanje ukrepov ob epidemiji*. Pridobljeno 15.1.2022 s <https://www.iusinfo.si/medijsko-sredisce/v-srediscu/259417>
- Liberska, H., & Malina, A. (1995). *Developmental tasks of early adulthood in the light of psychology of human development*. Pridobljeno 18.12.2021 s <https://repozytorium.ukw.edu.pl/bitstream/handle/item/6343/Developmental%20tasks%20of%20early%20adulthood%20in%20the%20light%20of%20psychology%20of%20human%20development.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

- Martinjak, N., (2004). Koncept socialnega kapitala v socialni pedagogiki. *Socialna pedagogika*, 8(4), (str. 481-495). Pridobljeno 5.12.2021 s <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-Y0TTST0T/1691f562-1e79-40da-bc5e-314990f222fc/PDF>
- Mesec, B., Rape, T. (ur.), & Rihter, L. (ur). (2009). *Načrtovanje raziskave: študijsko gradivo za interno uporabo, Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Mladinski svet Slovenije. (2020). *Mladi v času epidemije COVID-19*. (Rezultati raziskave med mladimi za objavo ob Mednarodnem dnevu mladih). Pridobljeno 25.1.2022 s http://mss.si/wp/wp-content/uploads/2020/08/MSS-035-20_rezultatianketeCOVID-19.pdf
- Mladinski svet Slovenije. (2021). *Duševno zdravje mladih - Stališče Mladinskega sveta Slovenije*. Pridobljeno 16.12.2021 s <https://mss.si/novice/dusevno-zdravje-mss-sprejel-mnenjski-dokument/>
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. (2022). *Začasno in občasno delo dijakov in študentov*. Pridobljeno 15.1.2022 s <https://www.gov.si teme/zacasno-in-obcasno-delo-dijakov-in-studentov/>
- Podgornik, N., (2014). Vloga revščine in socialne izključenosti na pridobivanje izobraževalnih in psihosocialnih kompetenc otrok. *Anthropos (Ljubljana)*, 46 (1/2), (str. 195-220). Pridobljeno 5.12.2021 s <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-NWGGDXYQ/a1f9131b-2d3b-4d22-a766-c662101ecb8a/PDF>
- Rapuš Pavel, J. (2010). Izkušnje socialne v-/izključenosti mladih v položaju dolgotrajne brezposelnosti. *Socialna pedagogika*, 14 (4), 417-438, 509-530. Pridobljeno 8.12.2021 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-NITZSGQD>

- Renner, T. (2007). Globalizacija, individualizacija in socialna izključenost mladih. *IB revija*, 41 (2). Pridobljeno 2.12.2021 s
<https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-FQ1GTEIO/3f31290c-8f3a-49bd-bc82-352026835422/PDF>

- Špruk, V. (2013). Mladi in trg dela v času gospodarske krize. *IB revija*, 47 (3/4), str. 5-15. Pridobljeno 20.12.2021 s
<https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-GYFRSV4O>

- Statistični urad Republike Slovenije. (2021). *Aktivno in neaktivno prebivalstvo*. Pridobljeno 22.1.2021 s <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/9979>

- Študentska organizacija Slovenije. (2021). *V letu 2020 zaradi ukrepov za omejevanje bolezni COVID-19 preko 15.000 dijakov in študentov ostalo brez študentskega dela*. Pridobljeno 20.1.2022 s <https://www.studentska-org.si/v-letu-2020-zaradi-ukrepov-za-omejevanje-bolezni-covid-19-preko-15-000-dijakov-studentov-ostalo-brez-studentskega-dela/>

- The Psychology Notes HQ. (2019). *Erik Erikson's Stages of Psychosocial Development*. Pridobljeno 12.3.2022 s <https://www.psychologynotesHQ.com/erikson-stages/>

- Študentska organizacija univerze v Ljubljani. (b.d.a.) *Študent in status študenta*. Pridobljeno 14.3.2022 s <https://www.sou-lj.si/sl/vsebina/student-status-studenta>

- Ule, M. (2001). Spremembe odraščanj v sodobnih družbah tveganj. *Socialna pedagogika*, 6(3), str. 221-236. Pridobljeno 17.12. 2021 s
<https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-AMOHFYU3/08dcbdfa-7002-45f2-9a27-8bb97f33c3fa/PDF>

- Ule, M., & Kuhar, M. (2003). *Mladi, družina, starševstvo: spremembe življenjskih potekov v pozni moderni*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

- Zakon o visokem šolstvu (ZViS) (2012). Ur. l. RS 32/2012.

- *Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1)* (2013). Ur. l. RS 47/15,21/2013

- *Zakon o dohodnini (ZDoh-2)* (2006). Ur.l. RS 13/2006

- *Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2)* (2012). Ur.l. RS 96/2012.

- *Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC)* (2014). Ur. l. RS 32/2014.
- *Zakon o urejanju trga dela (ZUTD)* (2010). Ur. l. RS 80/2010.
- *Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (ZZZPB)* (2006). Ur. l. RS 107/2006.
- *Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)* (2006). Ur. l. RS 72/2006.
- *Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF)* (2012). Ur. l. RS 40/2012.
- Zupančič, M. (2004). *Opredelitev razvojnega obdobja in razvojne naloge v mladostništvu*. V Marjanovič Umek, L. (Ur) in Zupančič, M. (Ur), *Razvojna psihologija*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut filozofske fakultete.

9. PRILOGE

9.1. PRILOGA A: Smernice za intervju

A) Kako se študenti in študentke soočajo z izzivi usklajevanja študija s študentskim delom?

1. Katere izzive doživljate ob sočasnem opravljanju študentskega dela ter študija in kako se z njimi soočate?
2. Kakšne so po vaših izkušnjah možnosti opravljanja študentskega dela v smeri, ki jo študirate?

B) Kakšno vlogo ima opravljanje študentskega dela pri finančni stabilnosti študentov in študentk?

1. Katere stroške pokrivete s prihodkom od opravljanja študentskega dela?
2. Kateri so vaši ostali finančni viri in katere stroške pokrivete z njimi?
3. Kako in kdaj ste se soočali/se soočate z morebitnim izpadom dohodka prek študentske zaposlitve?

C) Kakšno vlogo ima opravljanje študentskega dela na možnosti za redno zaposlitev študentov in študentk?

1. Katere kompetence ste do sedaj pridobili z opravljanjem študentskega dela?
2. Kako opravljanje študentskega dela, po vašem mnenju, povečuje/zmanjšuje vaše možnosti za redno zaposlitev?

D) Kakšno vlogo ima študentsko delo pri duševnem zdravju študentov in študentk?

1. V katerih situacijah in kako pogosto doživljate stres pri opravljanju študentskega dela?
2. Kako opravljanje študentskega dela vpliva na vaše splošno počutje?

E) Kakšno vlogo ima študentsko delo v procesu osamosvajanja študentov in študentk?

1. Kako študentsko delo vpliva na dojemanje vaše samostojnosti?

F) Demografski podatki?

1. Vaš spol?
2. Vaša starost?
3. Fakulteta, na kateri se izobražujete, letnik študija, redni/izredni študij?
4. Katero delo/-a opravljate prek študentskega servisa?
5. Koliko ur na teden opravite prek študentskega servisa?

9.2 PRILOGA B: Odprto kodiranje

Intervju A:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	Premalo časa.	čas	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
A2	Preveč obveznosti na faksu.	Usklajevanje obveznosti	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
A3	Preveč stresna služba.	Stres	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
A4	Težko delaš bolj zahtevno delo, vzporedno s študijem.	Prilagajanja	Soočanje z izzivi	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
A5	Študentsko delo se včasih smatra kot lahko.	Podcenjevanje	Soočanje z izzivi	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
A6	Služba vzame 8h in predavanja še 4h kar je naporno.	Napor	Soočanje z izzivi	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
A7	Glede na mojo smer so dokaj ozke opcije.	Omejene možnosti	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
A8	Razen javna uprava, kjer pa lahko delaš le s prakso.	Pogoj prakse	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
A9	Imam srečo, da sem dobila službo v smeri, ki jo dejansko študiram.	Sreča	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	V Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
A10	Možnosti glede na moj študij so zelo omejene.	Omejene možnosti	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
A11	Plačujem si faks, ker študiram izredno.	Šolnina	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
A12	Stroški za avto.	Stroški prevoza	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
A13	Telefon.	Stroški telefona	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s

				finančno stabilnostjo študentov
A14	Porabim približno polovico zasluženega denarja	Polovica zasluženega denarja	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
A15	Starši	Plačevanje stroškov s strani staršev	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
A16	Poskusim tudi varčevati.	Varčevanje	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
A17	Mi je pa lažje, ker živim doma pri starših.	Plačevanje stroškov s strani staršev	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
A18	Med korono, ko so bila podjetja zaprta, takrat so bili moj edini finančni vir starši.	Med epidemijo Covid-19	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
A19	Lahko sem našla kakšno delo, ampak za veliko manj denarja, tako da sem bila polovico leta brez prihodka.	Brez prihodka	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
A20	Komunikacija	Komunikacija	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
A21	Odgovornost	Odgovornost	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
A22	Delanje z denarjem.	Ravnanje z denarjem	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
A23	Trdo delo.	Delavnost	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
A24	Zmanjšuje mi mogoče zato, ker ne želiš prenehat z študentskim delom, ker veš točno kaj bi.	Podaljševanje študentskega statusa	Zmanjševanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov

	delal, zato vlečeš študentski status.			
A25	Delaš katerokoli študentsko delo in si v coni udobja.	Zadovoljstvo s katerimkoli delom	Zmanjševanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
A26	Povečuje pa v smislu izkušenj, čeprav morda ne v smeri, ki jo študiraš.	Pridobivanje izkušenj	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
A27	Delala sem različna dela že zadnjih 7 let in sedaj delam v podjetju, kjer se bom jeseni tudi zaposlila.	Zagotovljena zaposlitev	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
A28	Čisto odvisno za kakšno delo se gre, ampak se mi zdi, da je stres vedno prisoten.	Vedno prisoten stres	Obvladovanje stresa	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
A29	Bi rekla, da z več izkušnjami se naučiš bolje obvladovati stres.	Lažje z več izkušnjami	Obvladovanje stresa	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
A30	Pri delih, ki ga opravljam, je enako kot da bi bila redno zaposlena, tako da imam veliko odgovornosti, kar prinaša večji stres.	Veliko odgovornosti	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
A31	Če si resno vzameš študentsko delo, to prinese tudi nekaj več stresa.	Resnost	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
A32	Je odvisno kako dobro vsak posameznik sprejema, se spopada s stresom.	Posameznikovo spopadanje s stresom	Obvladovanje stresa	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
A33	Zdi se mi da glede na to koliko sem stara čutim že nekaj pritiska, ker me kmalu čaka redna zaposlitev.	Pritisk bližnje redne zaposlitve	Zaposlitev	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
A34	Po drugi strani pa se počutim bolj odgovorno.	Več odgovornosti	Doživljanje samega sebe	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
A35	Ponosno sama nase, ker gradim na svoji poti.	Ponos	Doživljanje samega sebe	Vloga študentskega dela v procesu

				osamosvajanja študentov
A36	Zelo dobro vpliva name, saj prej dojameš, da se boš moral nekoč zaposliti.	Pritisk bližnje redne zaposlitve	Zaposlitev	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
A37	Prej začneš gledati drugače na finance.	Pogled na finance	Finance	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
A38	Postaviš si bolj realne cilje, ki jih lahko dosežeš, ker veš da delo opravljaš zaradi njih, predvsem v teh letih sedaj ko zaključujem študij.	Postavljanje ciljev	Doživljanje samega sebe	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
A39	Vseskozi se pa iščeš in raziskuješ, katero področje ti bolj odgovarja.	Raziskovanje samega sebe	Doživljanje samega sebe	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov

Intervju B:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
B1	Študentsko delo, ki ga opravljam ni tako zahtevno, mi ne predstavlja stresa, da bi zaradi tega trpel študij.	Nezahtevno delo	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
B2	Vmes imam tudi čas oz. pavze, ko lahko delam za faks in se učim.	Čas za učenje v službi	Soočanje z izzivi	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
B3	Časovno sem včasih v stiski, saj poleg študija in študentskega dela treniram nogomet.	Časovna stiska	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
B4	Trenutno ne iščem dela v tej smeri.	Nezanimanje	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom študentov
B5	Imam študentsko delo, ki ga trenutno ne bi zamenjal in mi ustreza.	Ustreznost trenutnega dela	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
B6	Mislim, da v moj smeri je dela dovolj, tudi prek	Domneva o zadostni ponudbi študentskih del	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom

	študentskega servisa.			
B7	Vzdrževanje avtomobila.	Stroški prevoza	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
B8	Položnica za telefon.	Stroški telefona	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi z družbeno ranljivostjo študentov
B9	Osebnosti stvari za šport in prosti čas.	Stroški v prostem času	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
B10	Zabava v prostem času.	Stroški v prostem času	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
B11	Državna štipendija, s katero delno pokrivam vse stroške od prej.	Državna štipendija	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
B12	Živim doma pri starših, ostale stroške plačujejo oni.	Plačevanje stroškov s strani staršev	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
B13	Če imam v kakšnem terminu več obveznosti na faksu, čez dan razporejena predavanja, potem lahko manj delam, kar se seveda pozna konec meseca.	Ko je preveč obveznosti na faksu	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
B14	Nisem pa nikoli bil brez študentskega dela, oz. doživel izpad dohodka.	Nikoli brez dohodka	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
B15	Če že sem včasih opravljal tudi dva dela naenkrat.	Opravljanje dveh del naenkrat	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
B16	Odgovornost	Odgovornost	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
B17	Potrpežljivost	Potrpežljivost	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov

B18	Timsko delo.	Timsko delo	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
B19	Menim, da so možnosti redne zaposlitve odvisne od posameznika, glede na to kako veliko truda vložim v delo.	Samoiniciativnost	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
B20	Pri študentskem delu, ki ga opravljam, če vodje vidijo, da dobro opravljam svoje delo, ti tudi ponudijo možnost redne zaposlitve.	Samoiniciativnost	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
B21	Doživljam ga takrat, ko pridem v službo s polno glavo, po navadi zaradi faksa, ko se nabere preveč stvari.	Preveč obveznosti	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
B22	Večinoma v izpitnem obdobju, takrat sem pod večjim pritiskom.	Več stresa v izpitnem obdobju	Obvladovanje stresa	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
B23	Zelo dobro, ker me veseli, kar počnem.	Vesetje do dela	Splošno počutje	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
B24	V službi imam prijatelje, s katerimi se dobro razumem in se družim tudi izven službe.	Vzpostavljanje prijateljstev	Splošno počutje	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
B25	Name vpliva pozitivno, ker imam več odgovornosti.	Občutek večje odgovornosti	Splošno počutje	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
B26	Dobivam nove izkušnje.	Pridobivanje novih izkušenj	Doživljanje samega sebe	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
B27	Imam seveda svoj prihodek zaradi katerega nisem odvisen od staršev.	Lastni prihodek	Finance	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov

Intervju C:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
C1	Izziv uskladiti službo in potem še pisanje diplomske naloge.	Usklajevanje obveznosti	Soočanje z izzivi	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
C2	Bi rekla, da je največji izziv usklajevanje časa.	Časovna stiska	Soočanje z izzivi	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
C3	Ohranjanje motivacije, ker je kar veliko dela za računalnikom.	Motivacija	Soočanje z izzivi	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
C4	V moji smeri ni veliko študentskih del, kjer bi bil študij socialne pedagogike zares potreben.	Omejene možnosti	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
C5	So dela, kjer mi pride znanje s faksa prav.	Ustreznost trenutnega dela	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
C6	Dela so bolj površinska, niso tako specifična.	Nezahtevna dela	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
C7	1x mesečno nakupim hrano.	Stroški hrane	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
C8	Gorivo	Stroški prevoza	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
C9	Vzdrževanje avta.	Stroški prevoza	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov

C10	Položnica za telefon.	Stroški telefona	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
C11	Ostali stroški v prostem času.	Stroški v prostem času	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
C12	Državna štipendija	Državna štipendija	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
C13	Z njo ne pokrivam nobenih stroškov, ampak denar privarčujem.	Varčevanje	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
C14	Živim pri starših, tako da ostale stroške pokrivajo oni.	Plačevanje stroškov s strani staršev	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
C15	Z izpadom dohodka se nisem soočila še nikoli, saj sem si pred zamenjavo dela vedno našla neko drugo.	Nikoli brez dohodka	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
C16	Tudi med zaprtjem v času epidemije sem delala v podjetju in sicer na daljavo, od doma.	Opravljanje dveh del naenkrat	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
C17	Komuniciranja s strankami.	Komunikacija	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
C18	Pisne profesionalne komunikacije.	Komunikacija	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov

C19	Hitrega prilagajanja.	Prilagajanje	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
C20	Dela v timu.	Timsko delo	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
C21	Razumevanja ljudi okrog sebe.	Potrpežljivost	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
C22	Sem si s študentskim delom zagotovila redno zaposlitev.	Zagotovljena zaposlitev	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
C23	Povečuje možnosti, že zaradi izkušenj, spoznavanja ljudi in učenja novih stvari.	Pridobivanje izkušenj	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
C24	Na tedenski ravni, ker v službi pride do določenih situacij, kjer se je potrebno znajti, oz. ko prideš v stik z jezno stranko.	Na tedenski ravni	Obvladovanje stresa	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
C25	Pod stresom sem v zadnjem času tudi zaradi usklajevanja pisanja diplomske naloge in opravljanja službe.	Preveč obveznosti	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
C26	Bolj samostojna, saj mi omogoča prihodek, s katerim si lahko plačujem svoje stroške.	Lastni prihodek	Finance	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
C27	Zagotovila sem si redno zaposlitev.	Postavljanje ciljev	Doživljanje samega sebe	Vloga študentskega dela v procesu

				osamosvajanja študentov
C28	Prisili te v to, da se moraš znati sam, ni več staršev ali prijateljev na katere bi se lahko zanesel.	Iznajdljivost	Doživljanje samega sebe	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov

Intervju D:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D1	pomanjkanje časa za učenje in projektne naloge zaradi dela.	Časovna stiska	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
D2	Pomanjkanje spanca, ker eno službo opravljam v večernih urah.	Pomanjkanje spanca zaradi dela v večernih urah	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
D3	Glede urnika dela imam možnost prilagajanja, saj naknadno lahko sporočam kdaj imam čas.	Možnost prilagajanja urnika	Soočanje z izzivi	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
D4	Še nimam dovolj izkušenj, da bi se kot študent zaposlil na področju, ki ga študiram.	Primanjkovanje izkušenj	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
D5	Med tednom imam dopoldne faks, večina podjetij pa dela samo takrat.	Omejene možnosti	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
D6	Med poletjem, ko imam več časa pa na tem področju ni tolikšne potrebe po študentih.	Upad študentske ponudbe poleti	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
D7	Možnosti je malo, ker je za delo potrebno dosti časa, da bi uvedli študenta.	Dolgotrajno uvajanje študenta	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
D8	Bencin	Stroški prevoza	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
D9	Prehrana na faksu.	Stroški hrane	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
D10	Vzdrževanje avta.	Stroški prevoza	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s

				finančno stabilnostjo študentov
D11	Dopust	Stroški v prostem času	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
D12	Telefon	Stroški telefona	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
D13	Zabava med vikendi.	Stroški v prostem času	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
D14	Oblečila	Stroški oblačil in obutve	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
D16	Živim doma, kjer mi ni potrebno plačevati hrane in ostalih položnic.	Plačevanje stroškov s strani staršev	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
D17	Trudim se varčevati, tako da nekaj prihranim.	Varčevanje	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
D18	Državno štipendijo	Državna štipendija	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
D19	Z izpadom sem se soočil v času zaprtja med epidemijo, ko je bila ponudba študentskega dela veliko manjša.	Med epidemijo Covid-19	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov

D20	Ko sem imel študentsko delo nisem mogel delat, ker so bila podjetja zaprta.	Brez prihodka	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
D21	Prednost prihajanja na delovno mesto so imeli le zaposleni.	Neomogočeno opravljanje dela zaradi prednosti redno zaposlenih	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
D22	Več samozavesti pri komuniciranju na oddelku, z zunanjimi sodelavci, s strankami.	Samozavest	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
D23	Občutek za prilagajanje drugim.	Prilagajanje drugim osebam	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
D24	Postaviti se zase.	Samozavest	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
D25	Naučiš se spoznavati dinamiko med zaposlenimi.	Spoznavati dinamiko med zaposlenimi.	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
D26	Možnosti povečuje vsako opravljanje, ker delaš z drugimi in pridobivaš nove izkušnje.	Pridobivanje izkušenj	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
D27	Takrat ko delaš več dni v tednu in moraš to kombinirati z delom za faks.	Ob usklajevanju službe in študija	Obvladovanje stresa	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
D28	Včasih si preveč len, manjka motivacije, da bi se prilagajal.	Pomanjkanje motivacije	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim

				zdravjem študentov
D29	Delo se ti nalaga, veš pa da moraš delati, ker potrebuješ denar	Potreba po denarju	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
D30	Vse skupaj ti uniči ravnovesje, kdaj tudi ne grem na faks zaradi tega ker sem preveč izmučen	Izključevanje študija ali dela	Obvladovanje stresa	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
D31	Ko imaš na delu preveliko odgovornost kot študent in o tem razmišljaš tudi izven službe.	Veliko odgovornosti	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
D32	Mi je smiselno in mi ustreza, da imam to možnost, svoje finance.	Dobro počutje zaradi lastnega prihodka	Splošno počutje	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
D33	Če imam dovolj časa ga z veseljem opravljam.	Veselite do dela	Splošno počutje	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
D34	Sklepam tudi nova poznanstva in spoznavam prijatelje, kar je seveda plus.	Pridobivanje novih poznanstev	Doživljanje samega sebe	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
D35	Včasih zmanjka časa in zato trpi študij, posledično se ne počutim dobro, ker vem, da bi se lahko bolj posvetil študiju.	Slabo počutje zaradi premalo posvečanja študiju	Doživljanje samega sebe	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov

Intervju E:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
E1	Največji izziv mi je usklajevanje vsega, obveznosti na faksu in dela.	Usklajevanje obveznosti	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s

				študentskim delom
E2	Težko je najti prilagodljivo delo, da včasih več delaš, med izpitnim obdobjem pa na primer malo manj.	Najti prilagodljivo delo	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
E3	Delno opravljam delo, ki je v smeri mojega študija.	Omejene možnosti	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
E4	Kot sem sama na tekočem ni veliko možnosti za zaposlitev v naši stroki, čeprav se možnosti zadnje čase povečujejo, predvsem od koronske krize naprej.	Povečevanje ponudbe študentskih del	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
E5	Veliko več zaposlujejo študente, če predhodno ne dobijo ljudi, ki bi se redno zaposlili	Omejene možnosti	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
E6	Z zaslužkom si pokrивam življenjske stroške.	Kritje vseh stroškov	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E7	Hrano	Stroški hrane	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E8	Telefon	Stroški telefona	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E9	Prevoze	Stroški prevoza	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E10	Potovanja	Stroški v prostem času	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno

				stabilnostjo študentov
E11	Oblačila	Stroški oblačil in obutve	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E12	Vse si krijem sama.	Kritje vseh stroškov	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E13	S štipendijo.	Državna štipendija	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E14	si plačam študentski dom	Najemnina študentskega doma	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E15	Med korono, bolj natančno med splošnim zaprtjem države.	Med epidemijo Covid-19	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E16	Vedno kombiniram dve službi, ker samo z eno ne zaslužim dovolj, zato imam še poleg glavne službe vedno eno zraven.	Opravljanje dveh del naenkrat	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E17	Poskusila sem najti novo službo, ampak kamorkoli sem poklicala, so že našli nekoga, ki bi delal.	Iskanje nove službe	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E18	Oglasov pa je bilo zelo malo.	Iskanje med majhno ponudbo študentskih del	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov

E19	Na srečo sem imela že nekaj prihranjenega denarja, takrat sem velik del prihrankov porabila.	Poraba privarčevanega denarja	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E20	Mi je bilo kar grozno, ker sem bila vajena delati, potem pa sem bila kar naenkrat ves čas doma.	Slabo počutje	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E21	Začelo me je tudi skrbeti, ker mi je zmanjkovalo denarja.	Skrb	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
E22	Naučila sem se kako pristopiti do ljudi.	Komunikacija	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
E23	Odgovornosti	Odgovornost	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
E24	Kako ravnati z denarjem	Ravnanje z denarjem	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
E25	Organizacije časa	Organizacija časa	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
E26	Pridobila sem na samozavesti.	Samozavest	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
E27	Glede na smer mojega študija, sem z opravljanjem študentskega dela pridobila tudi kompetence na tem	Strokovno znanje	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne

	področju, npr. vzpostavljanje delovnega odnosa.			zaposlitve študentov
E28	Mislim, da povečuje možnosti redne zaposlitve, ker če dobro delaš, si te bo delodajalec zapomnil in te v primeru, da bodo iskali nove delavce tudi kontaktiral.	Dober vtis	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
E29	Spoznavaš nove ljudi in širiš socialno mrežo, kar ti pomaga enkrat ko iščeš redno zaposlitev.	Širjenje socialne mreže	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
E30	Najbolj mi je stresna koordinacija časa v smislu delanja urnikov.	Ob usklajevanju službe in študija	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
E31	Vsak teden znova	Na tedenski ravni	Obvladovanje stresa	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
E32	Name vpliva dobro, predvsem, če primerjam stres, ki sem ga doživljala med korono, ko nisem mogla delati in sedaj, ko vem, da imam stalen dohodek in sem bolj mirna.	Dobro počutje zaradi lastnega prihodka	Splošno počutje	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
E33	Počutim se bolj koristna, saj mi je opravljanje dela že v navadi.	Koristnost	Splošno počutje	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
E34	Zaradi študentskega dela sem veliko bolj odgovorna.	Več odgovornosti	Doživljanje samega sebe	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
E35	Naučila sem se upravljati z denarjem	Pogled na finance	Finance	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
E36	Organizacije	Organiziranost	Doživljanje samega sebe	Vloga študentskega dela v procesu

				osamosvajanja študentov
E37	Pridobila sem veliko novih znanj, ki mi koristijo tudi pri vsakdanjem življenju.	Pridobivanje novih izkušenj	Doživljanje samega sebe	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
E38	Sem bolj samostojna tudi zato, ker imam svoj zaslužek in s tem nisem odvisna od staršev, tem več skrbim sama zase.	Lastni prihodek	Finance	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov

Intervju F:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
F1	Izzivi so definitivno zagate s časom.	Časovna stiska	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
F2	Pobere mi veliko energije.	Motivacija	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
F3	Čez dan delam, zvečer ali pred službo pa pišem diplomo.	Prilagajanja	Soočanje z izzivi	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
F4	Odkvisno od obdobja na faksu in koliko obveznosti je v službi.	Napor	Soočanje z izzivi	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
F5	Ker me služba veseli in tudi tema diplome, ki jo imam, se z izzivi soočam s pozitivno in hvaležnostjo da imam ših.	Pozitivnost	Soočanje z izzivi	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
F6	Ni preveč lahko dobit službo v tej smeri, čeprav je smer, ki jo študiram dokaj široka.	Omejene možnosti	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
F7	Veliko del v moji smeri temelji na prostovoljstvu.	Prostovoljstvo	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
F8	Nadomeščanja	Oblika nadomeščanja za kratek čas	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
F9	V podobnih smereh, pa je na splošno dovolj študentskih del.	Domneva o zadostni ponudbi študentskih del	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom

F10	Imam to srečo, da živim doma, zato nimam nekih stroškov.	Plačevanje stroškov s strani staršev	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
F11	Hrana na šihetu	Stroški hrane	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
F12	Prevozi	Stroški prevoza	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
F13	Položnica za telefon	Stroški telefona	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
F14	Vse kar porabim v prostem času	Stroški v prostem času	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
F15	Imam še vedno državno štipendijo.	Državna štipendija	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
F16	S katero varčujem za vozniški izpit, s katerim je kar velik strošek.	Varčevanje	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
F17	V času korone, ko je večina ljudi ostala brez študentskega dela, sem jaz delala pri mami, na črno, tako da sem imela ves čas prihodek, sicer malo manjši ampak bil je reden.	Delo na črno	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
F18	Nisem pa imela kdaj krize, da bi mi prav zmanjkovalo denarja, je pa res, da sem kar šparovna.	Nikoli brez dohodka	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
F19	Biti bolj odgovorna.	Odgovornost	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
F20	Točna	Organizacija časa	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
F21	Sprejemati posledice, če kaj narobe narediš.	Odgovornost	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z

				možnostmi redne zaposlitve študentov
F22	Komunikacije z otroki, družinami.	Komunikacija	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
F23	Samorefleksije	Samorefleksija	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
F24	Potrpežljivosti	Potrpežljivost	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
F25	Postavljanja mej	Samozavest	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
F26	Vztrajnosti, ko ti je kaj bedno delat, veš da moraš zborbat do konca meseca, šihla, tudi če ti kaj ni všeč.	Delavnost	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
F27	Prositi za pomoč, ko ti kaj ne gre.	Sodelovanje	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
F28	Povečuje v smislu, da dobiš ful enih izkušenj in referenc.	Pridobivanje izkušenj	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
F29	Če si ob pravem času na pravem mestu je tudi možnost, da te bodo tam zaposlil, ko iščeš redno delo.	Dober vtis	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
F30	Zmanjšuje pa lahko tako, ker smo poceni delovna sila. Poznam velik primerov, ko so študente prek študentskega servisa zaposlili v dobrih službah, kjer se veliko naučiš, seveda malo plačanih, potem ko jim je pa študentski status potekel, so jih pa odslovil, ker je dražje nekoga zaposlit, kot ga imet prek študentskega servisa.	Izkoriščanje	Zmanjševanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
F31	Zdi se mi, da zato študentje kakor dolgo lahko vlečejo študentski status, saj imajo	Podaljševanje študentskega statusa	Zmanjševanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov

	tako zagotovljeno vsaj to službo.			
F32	Najpogosteje v situacijah, k ne vem kako odreagirat oz. ko ne vem a bi lahko bolje odreagirala, se mi zdi, da pa to itak spada k delu z ljudmi.	Nepoznavanje situacij	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
F33	Kadar je velika količina dela, ki ga moram opraviti v kratkem času. Takrat si moram urediti prioritete, kaj storiti kdaj in se organizirati.	Posameznikovo spopadanje s stresom	Obvladovanje stresa	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
F34	Se mi zdi, da mogoče 1x na teden se zgodi kakšna taka situacija, ko se bolj stresiram, ne vem če sem prav reagirala.	Na tedenski ravni	Obvladovanje stresa	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
F35	Generalno gledano dobro, ker rada opravljam študentsko delo.	Veselje do dela	Splošno počutje	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
F36	Imam občutek da mi gre dobro in je tudi to en dober korak na moji karierni poti, sem zadovoljna.	Napredek	Splošno počutje	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
F37	Me velikokrat utruji, konec dneva sem kar izčrpana.	Izčrpanost	Splošno počutje	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
F38	Dobro, sploh z vidika službe, ker sva zaposleni samo dve in imam zato v službi veliko odgovornosti.	Povečana odgovornost	Zaposlitev	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
F39	Se počutim bolj odraslo, ker me tudi okolica sprejema kot odraslo osebo, na katero se lahko obrnejo.	Več odgovornosti	Doživljanje samega sebe	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
F40	Mi je dalo veliko samostojnosti, tudi v finančnem smislu, ne gledam več kolikokrat grem ven jest in da moram vsak evro prešteti.	Pogled na finance	Finance	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov

Intervju G:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
G1	Organizacija časa - kdaj delati, kdaj imam na faksu vaje predavanja in kdaj moram doma narediti se kakšno obveznost za faks.	Časovna stiska	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom

G2	Čez leto je lažje uskladiti, ker ni veliko obveznosti, zdaj pa manj delam, da podelam faks.	Usklajevanje obveznosti	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
G3	Malo objavljenih na študentskih servisih.	Majhno število oglasov	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
G4	Če pa vprašam direktno ravnatelje posameznih osnovnih šol pa se išče ogromno študentov.	Osebni kontakt	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
G5	Bencin	Stroški prevoza	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
G6	Hrana	Stroški hrane	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
G7	Parkirna	Stroški prevoza	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
G8	Malica na faksu in v službi	Stroški hrane	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
G9	Državna štipendija	Državna štipendija	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
G10	Z njo si pokrivam kakšne nakupe oblačil, druženje s prijatelji (kave, kino)	Stroški v prostem času	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov

G11	Ko ne morem delati, me rešuje štipendija.	Poraba štipendije	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
G12	Komunikacija	Komunikacija	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
G13	Iznajdljivost	Iznajdljivost	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
G14	Odgovornost	Odgovornost	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
G15	Samozavest	Samozavest	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
G16	Samoiniciativnost	Samoiniciativnost	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
G17	Povečuje možnosti za kasnejšo zaposlitev, saj pridobivaš ogromno novih vez in poznanstev.	Širjenje socialne mreže	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
G18	Izkušenj na različnih področjih.	Pridobivanje izkušenj	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
G19	Nimam več vsega pod nadzorom,	Nepoznavanje situacij	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim

				zdravjem študentov
G20	Nesramne stranke, katerim ne smem reči nič, moram jim le ustreči.	Delo z ljudmi	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
G21	Nestrinjanje s strankami in šefom.	Nestrinjanje s sodelavci	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
G22	Odvisno od dneva, zadnje čase sem precej izčrpana in imam ogromno dela za faks, zato me študentsko delo še dodatno izčrpa in domov pridem slabe volje.	Izčrpanost	Splošno počutje	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
G23	Ko pa nimam drugih skrbi in pridem v izmeno sproščena pa samo delo pozitivno vpliva na moje počutje, saj sem med ljudmi.	Vesetje do dela	Splošno počutje	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
G24	Bolj samostojna, saj sama služim denar.	Lastni prihodek	Finance	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
G25	Si sama krijem stroške, tako nisem odvisna od nobenega.	Lastni prihodek	Finance	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov
G26	Odgovorno ravnam z zasluženim denarjem.	Pogled na finance	Finance	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov

Intervju H:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
H1	Študij postavljam na prvo mesto in mam na srečo razumevajoče šefe in sodelavke, tko da mam dosti časa za za delo.	Študij na prvem mestu	Vrsta izziva	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom

H2	Možnosti študentskega dela v tej smeri bolj slabe oziroma jih sploh ni.	Majhno število oglasov	Možnosti opravljanja študentskega dela v smeri študija	Izzivi usklajevanja študija s študentskim delom
H3	Hrano	Stroški hrane	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
H4	Bencin	Stroški prevoza	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
H5	Dopust	Stroški v prostem času	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
H6	Karkol delam v prostem času, za zabavo pa hobije.	Stroški v prostem času	Razpolaganje z dohodkom študentskega dela	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
H7	Mam še državno štipendijo	Državna štipendija	Razpolaganje z ostalimi finančnimi viri	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
H8	Odkar sem začela delat prek študenca sm mela skos vsaj eno službo, tkoda se nism še soočila z izpadom dohodka.	Nikoli brez dohodka	Izkušnje s pomanjkanjem dohodka	Vloga študentskega dela v povezavi s finančno stabilnostjo študentov
H9	Izkušnje s prodajo	Ravnanje z denarjem	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
H10	Slaščičarsko znanje.	Strokovno znanje	Pridobljene kompetence	Vloga študentskega dela v povezavi z

				možnostmi redne zaposlitve študentov
H11	Povečuje moje možnosti, ker mam izkušnje, k so dostikrat pogoj za zaposlitev.	Pridobivanje izkušenj	Povečevanje možnosti za redno zaposlitev	Vloga študentskega dela v povezavi z možnostmi redne zaposlitve študentov
H12	Mam dva šihita in pri obeh so različne situacije k mi povzročajo stres.	Preveč obveznosti	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
H13	Imam opravka s strankami, ki se velikrat rade znašajo nad mano, zaradi stvari na katere js nimam nič vpliva, recimo visoke cene, premal popusta, kšne reklamacije. Tut grozil so mi že, tkoda js se na tem šihitu ne počutim varno, sploh k sem skos sama na izmeni.	Delo z ljudmi	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
H14	Ko so bili razni ukrepi zaradi covida, maske in preverjanje PCTja pa tko, se je pa še stokrat poslabšal, ker so spet name znašal svoje nestrinjanje s temi ukrepi.	Ukrepi povezani z epidemijo Covid-19	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
H15	Šefi k izkoriščajo študente	Izkoriščanje s strani nadrejenih	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
H16	Delovni pogoji so katastrofalni.	Slabi delovni pogoji	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
H17	Redno zaposlene se do študentov obnašajo k da smo nesposobni, pa tko zlo z viška gledajo na nas.	Nestrinjanje s sodelavci	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov

H18	Šef s svojim nadlegovanjem	Nadlegovanje na delovnem mestu	Razlog za doživljanje stresnih situacij	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
H19	Trudim se, da stresa ne nosim domov. Da se ne sekiram zaradi tega v svojem prostem času, ampak pač pustim to na šihlu.	Ločevanje službe in prostega časa	Obvladovanje stresa	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
H20	Ful pomaga tudi to, da se zavedam, da je študentskih šihlov zelo velik in lahko kadarkoli hočem najdem kaj drugega.	Velika izbira študentskih del	Obvladovanje stresa	Vloga študentskega dela v povezavi z duševnim zdravjem študentov
H21	Odkar delam prek napotnice mam svoj denar in lahko delam z njim kar hočem, tko da ja študentsko delo pozitivno vpliva na mojo samostojnost.	Lastni prihodek	Finance	Vloga študentskega dela v procesu osamosvajanja študentov

9.3. PRILOGA C: Osnovno kodiranje

IZZIVI USKLAJEVANJA ŠTUDIJA S ŠTUDENTSKIM DELOM

1. VRSTA IZZIVA

- Usklajevanje obveznosti (A2, C1, E1, G2)
- Stres (A3)
- Nezahtevno delo (B1)
- Časovna stiska (B3, C2, D1, G1, F1)
- Motivacija (C3, F2)
- Pomanjkanje spanca zaradi dela v večernih urah (D2)
- Najti prilagodljivo delo (E2)
- Študij na prvem mestu (H1)

2. SOOČANJE Z IZZIVI

- Prilagajanja (A4, F3)
- Podcenjevanje (A5)
- Napor (A6, F4)
- Čas za učenje v službi (B2)
- Možnost prilagajanja urnika (D3)
- Pozitivnost (F5)

3. MOŽNOSTI OPRAVLJANJA ŠTUDENTSKEGA DELA V SMERI ŠTUDIJA

- Omejene možnosti (A7, A10, C4, D5, E3, E5, F6)
- Pogoji prakse (A8)
- Sreča (A9)
- Nezanimanje (B4)
- Ustreznost trenutnega dela (C5, D5)
- Domneva o zadostni ponudbi študentskih del (B6, F9)
- Nezahtevna dela (C6)
- Primanjkovanje izkušenj (D4)
- Dolgotrajno uvajanje študenta (D7)
- Upad študentske ponudbe poleti (D6)
- Povečevanje ponudbe študentskih del (E4)
- Oblika nadomeščanja za kratek čas (F8)
- Prostovoljstvo (F7)
- Majhno število oglasov (G3, H2)
- Osebni kontakt (G4)

VLOGA ŠTUDENTSKEGA DELA V POVEZAVI S FINANČNO STABILNOSTJO ŠTUDENTOV

1. RAZPOLAGANJE Z DOHODKOM ŠTUDENTSKEGA DELA

- Šolnina (A11)
- Stroški prevoza (A12, B7, C8, C9, D8, D10, E9, F12, G5, G7, H4)
- Stroški telefona (A13, B8, C10, D12, E8, F13)
- Stroški v prostem času (B9, B10, C11, D11, D13, E10, F15, G10, H5, H6)
- Stroški hrane (C7, D9, E7, F11, G6, G8, H3)
- Stroški oblačil in obutve (D14, E11)

- Polovica zasluženega denarja (A14)
 - Kritje vseh stroškov (E6, E12)
2. RAZPOLAGANJE Z OSTALIMI FINANČNIMI VIRI
- Plačevanje stroškov s strani staršev (A15, A17, B12, C14, D16, F10)
 - Državna štipendija (B11, C12, D18, E13, F15, G9, H7, E13)
 - Varčevanje (A16, C13, D17, F16)
 - Najemnina študentskega doma (E14)
 - Stroški v prostem času (G10)
3. IZKUŠNJE S POMANJKANJEM DOHODKA
- Med epidemijo Covid-19 (A18, D19, E15)
 - Obveznosti na faksu (B13)
 - Nikoli brez dohodka (B14, C15, F18, H8)
 - Brez prihodka (A19, D20)
 - Neomogočeno opravljanje dela zaradi prednosti redno zaposlenih (D21)
 - Iskanje nove službe (E17)
 - Iskanje med majhno ponudbo študentskih del (E18)
 - Poraba privarčevanega denarja (E19)
 - Slabo počutje (E20)
 - Skrb (E21)
 - Delo na črno (F17)
 - Poraba štipendije (G11)

VLOGA ŠTUDENTSKEGA DELA V POVEZAVI Z MOŽNOSTMI REDNE ZAPOSLOTITVE ŠTUDENTOV

1. PRIDOBLEJENE KOMPETENCE
- Komunikacija (A20, C17, C18, E22, F22, G12,
 - Odgovornost (A21, B16, E23, F19, F21, G14)
 - Ravnanje z denarjem (A22, E24, H9)
 - Delavnost (A23, F26)
 - Timsko delo (B18, C20)
 - Potrpežljivost (B17, C21, F24)
 - Strokovno znanje (E27, H10)
 - Prilagajanje drugim osebam (C18, D22)
 - Samozavest (D22, D24, E26, F25, G15)
 - Spoznavati dinamiko med zaposlenimi (D25)
 - Organizacija časa (E25, F20)
 - Sodelovanje (F27)
 - Samorefleksija (E23)
 - Iznajdljivost (C28, G13)
2. POVEČEVANJE MOŽNOSTI ZA REDNO ZAPOSLOTITEV
- Pridobivanje izkušenj (A26, B26, C23, D26, E37, F28, G18, H11)
 - Zagotovljena zaposlitev (A27, C22)
 - Samoiniciativnost (B19, B20, G16)
 - Dober vtis (E28, F29)

- Širjenje socialne mreže (E29, G17)
3. ZMANJŠEVANJE MOŽNOSTI ZA REDNO ZAPOSLOITEV
 - Podaljševanje študentskega statusa (A24, F31)
 - Zadovoljstvo s katerimkoli delom (A25)
 - Izkoriščanje (F30)

VLOGA ŠTUDENTSKEGA DELA V POVEZAVI Z DUŠEVNIM ZDRAVJEM ŠTUDENTOV

1. OBVLADOVANJE STRESA
 - Vedno prisoten stres (A28)
 - Posameznikovo spopadanje s stresom (A32, F33)
 - Več stresa v izpitnem obdobju (B22)
 - Na tedenski ravni (C24, E31, F34)
 - Ob usklajevanju službe in študija (D27, E30)
 - Lažje z več izkušnjami (A29)
 - Veselje do dela (B23, D33, F35, G35)
 - Izključevanje študija ali dela (D30)
 - Ločevanje službe in prostega časa (H19)
 - Velika izbira študentskih del (H20)
2. RAZLOG ZA DOŽIVLJANJE STRESNIH SITUACIJ
 - Veliko odgovornosti (A30, D31)
 - Resnost (A31)
 - Preveč obveznosti (B21, C25, H12)
 - Pomanjkanje motivacije (D28)
 - Potreba po denarju (D29)
 - Nepoznavanje situacij (G19, F32)
 - Delo z ljudmi (G20, H13)
 - Nestrinjanje s sodelavci (G21, H17)
 - Ukrepi povezani z epidemijo Covid-19 (H14)
 - Izkoriščanje s strani nadrejenih (H15)
 - Slabi delovni pogoji (H16)
 - Nadlegovanje na delovnem mestu (H18)
3. SPLOŠNO POČUTJE
 - Veselje do dela (B23, D33, F35, G23)
 - Vzpostavljanje prijateljstev (B24)
 - Občutek večje odgovornosti (B25)
 - Dobro počutje zaradi lastnega prihodka (D32, E32)
 - Koristnost (E33)
 - Izčrpanost (F37, G22)
 - Napredek (F36)

VLOGA ŠTUDENTSKEGA DELA V PROCESU OSAMOSVAJANJA ŠTUDENTOV

1. ZAPOSLOITEV
 - Pritisk bližnje redne zaposlitve (A33, A36)
 - Postavljanje ciljev (A38, C27)
 - Povečana odgovornost (F38)

2. DOŽIVLJANJE SAMEGA SEBE

- Več odgovornosti (A34, E34, E39)
- Raziskovanje samega sebe (A39)
- Ponos (A35)
- Pridobivanje novih izkušenj (B26, E37)
- Pridobivanje novih poznanstev (D34)
- Slabo počutje zaradi premalo posvečanja študiju (D35)
- Organiziranost (E36)

3. FINANCE

- Pogled na finance (A37, E35, F40, G26)
- Lastni prihodek (B27, C26, E38, G24, G25, H21)